Prof. univ. dr. H. C. Gral (r)Vasile CÂNDEA
- coordonator -
Redactori: Gheorghe IONAŞCU, Vasile POPESCU
Vasile STĂNESCU, Marius BĂCESCU, Cristina SUCIU,
Mihai DUMITRESCU, Emilian DOBRESCU, Ioan BOGDAN,
Radu REY, Gheorghe STROE, Ion OLARU

ŞTIINŢA CONDUCERII
ŞTIINŢA MANAGEMENTULUI

REMEMBER

EMIL MIHULEAC
(24 IUNIE 1915 – 17 OCTOMBRIE 2001)

EDITURA
Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România

Bucureşti
2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
OMAGIU. MIHULEAC, Emil
Ştiinţa conducerii Ştiinţa managementului: Remember Emil Mihuleac : 24 iunie 1915 - 17 octombrie 2001 / coord.: prof. univ. dr. H.C. g-ral (r) Vasile Cândea ; Gheorghe Ionaşcu, Vasile Popescu, Vasile Stănescu, ... - Bucureşti: Editura Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, 2012
ISBN 978-606-8371-76-4

I. Cândea, Vasile (coord.)
II. Mihuleac, Maria Antoaneta
III. Dobrin, Virgil
IV. Stănescu, Vasile

65.012.4

Copyright© Editura Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România 2013

Portret Emil MIHULEAC

realizat de Wanda Mihuleac (fiica, grafician)

CUVÂNT ÎNAINTE

REMEMBER: General (r) prof. dr. Emil MIHULEAC

General (r) prof. univ. dr. Vasile CÂNDEA,
Preşedintele Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România

La iniţiativa unui grup de colaboratori ai regretatului Profesor Emil Mihuleac, din Comisia Interdisciplinară de Management a Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, am hotărât ca la peste un deceniu de la plecarea dintre noi a acestuia să-i rememorăm activitatea şi personalitatea.

Generalul Profesor Mihuleac a fost o personalitate plurivalentă, care şi-a desfăşurat activitatea ştiinţifică şi profesională în multiple domenii (drept, economie, filosofie, ştiinţe politice, matematică, informatică), dar cu precădere în arta şi ştiinţa conducerii, al cărei promotor a fost în ţara noastră.

În acest domeniu cunoscut al ştiinţelor managementului, Domnia Sa a avut idei prioritare încă de la o vârstă foarte tânără (27 ani), când recunoscându-i-se preocupările, i s-a repartizat o Conferinţă «Ştiinţa şi arta de a comanda. Calităţile şefului». Era în 1942. De atunci timp de peste o jumătate de secol, activitatea Domniei Sale a însumat volume întregi, articole şi conferinţe care au fundamentat acest concept. Astăzi putem afirma că ştiinţa managementului din România, îl recunoaşte pe Generalul Mihuleac printre înaintaşii săi alături de alte figuri reprezentative din a doua jumătate a secolului XX.

Domnia Sa a fost o personalitate distinctă dotată cu o forţă de creatţe remarcabilă, o solidă cultură ştiinţifică multidisciplinară şi cu o disciplină a muncii de o rigurozitate impresionantă.

Generalul profesor Mihuleac, era dublat de calităţi umane deosebite, ceea ce

i-a permis să adune în jurul său o serie de colaboratori ca: Antonie Iorgovan, Marius Băcescu, Gheorghe Ionaşcu, Radu Rey, Marta Cristina Suciu, Gheorghe Stroe, Vasile Stănescu, Virgil Dobrin, Ion Olaru, Vasile Popescu, Daniel Daianu, Constantin Vlad şi mulţi alţii.

Personal, îi sunt recunoscător pentru faptul că în 1986, mi-a facilitat contactul cu Comisia de Studii Interdisciplinare a fostei Asociaţii a Oamenilor de Ştiinţă din România, care în acea perioadă îşi desfăşura activitatea în condiţii grele, de «semilegalitate».

În cadrul acestei comisii am ţinut o serie de conferinţe cu progrese în chirurgia cardiovasculară, conferinţe care erau foarte apreciate.

Ca vicepreşedinte al Asociaţiei Oamenilor de Ştiinţă din România, Generalul prof. Emil Mihuleac a contribuit alături de noi la reorganizarea instituţiei, a statutului, a regulamentului de funcţionare, precum şi la acţiunea judecătorească, de transformare a Asociaţiei Oamenilor de Ştiinţă din România, în Academie (pronunţată în şedinţa publică din 03 octombrie 1996, dosar nr. 231/P/1996), ca urmare a propunerii mele pe care am făcut-o la primul Congres al AOSR din mai 1996, Congres care a întrunit o largă participare a personalităţilor din România, precum şi din diaspora românească din acea vreme.

În perioada următoare s-au ţinut alte trei congrese: Congresul II în septembrie 1998 la Bucureşti, cu tema «Dezvoltarea în pragul mileniului III», al III-lea Congres în iunie 2009 la Constanţa, cu tema: «Apa un miracol» şi Congresul al IV-lea la Timişoara cu tema «Calitatea vieţii».

În paralel cu alte activităţi ştiinţifice am purces la reevaluarea activităţii membrilor academiei după criterii ştiinţifice scientometrice, astfel că numărul membrilor a scăzut de la peste 4500, la 312 în anul 2003.

Trebuie să recunosc cu deosebită satisfacţie că Profesorul Mihuleac, a propus şi a sprijinit înfiinţarea secţiei de ştiinţe militare care din anul 2012

armata are o academie de ştiinţe militare dar şi înfiinţarea unei filiale americane cu sediul la New-York, care în prezent are o fructuoasă activitate ştiinţifică.

La acest eveniment de aducere aminte despre omul de ştiinţă Emil Mihuleac putem spune că AOSR beneficiază de al doilea certificat de naştere din istoria sa, prin Legea nr. 31/2007 de reorganizare şi funcţionare a Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România.

În prezent Academia are prin lege 250 de membrii, un Prezidiu, un Consiliu Onorific şi 13 secţii de specialitate (matematică, fizică, chimie, biologie, geonomie, ştiinţe tehnice, ştiinţe agricole, silvice, medicină veterinară, ştiinţe medicale, ştiinţe economice, juridice şi sociologice, filosofie, teologie, psihologie şi jurnalism, ştiinţe istorice şi arheologie, ştiinţa şi tehnologia informaţiei, şi ştiinţa şi arta militară).

La nivel teritorial avem 7 filiale (Braşov, Cluj-Napoca, Constanţa, Iaşi, Piatra-Neamţ, Târgovişte, Timişoara). În afara ţării avem Filiala de la New-York.

În încheiere pot afirma cu bună credinţă că Profesorul Mihuleac, a creat o şcoală de tineri care astăzi ocupă funcţii importante în domeniu, iar ca vicepreşedinte a contribuit din plin la edificarea şi dezvoltarea a ceea ce este astăzi Academia Oamenilor de Ştiinţă din România.

Îi păstrăm o pioasă amintire…

C U P R I N S

Portret Emil Mihuleac ….....……...…….. 3

Cuvânt înainte
Remember: General (r) prof. dr. Emil Mihuleac
prof. univ. dr. g-ral (r) Vasile Cândea 5

Lista membrilor Comisiei de Ştiinţa Conducerii / Managementului, perioada ’80 – ’90 .....…… 11

Cărţi publicate de Emil Mihuleac ……..... 13

In memoriam prof. dr. doc. Emil Mihuleac.
O pagină din istoria managementului din România
prof. univ. dr. Vasile Stănescu,
membru corespondent al Academiei Române 15

Ştiinţa managementului în România,
Conf. univ. dr. Gheorghe Ionaşcu ….....……. 21

Cuvântul doamnei Maria Antoaneta Mihuleac (soţia) .....……..... 31

Remember Profesorul Emil Mihuleac
Cuvântul d-lui g-ral (r) Virgil Dobrin ….....…… 35

O memorie încă vie: Emil Mihuleac
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Constantin Vlad ……..... 41

Unele repere în evoluţia Managementului în România
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Mihai Dumitrescu ……..... 44

La început a fost ideea
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Ion Petrescu 49

O îndreptare întârziată – dar mai bună decât niciodată -
Comisia de Management şi comemorarea animatorului ei
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Ioan Bogdan 55

Generalul, Profesorul şi Omul de Ştiinţă Emil Mihuleac
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. ec. Marius Băcescu …..... 63

Edite şi Inedite despre Generalul, Profesorul şi Creatorul de Şcoală de management - Emil Mihuleac
Cuvântul d-lui prof. univ. dr. Emilian M. Dobrescu …..... 67

Profesorul şi Omul Emil Mihuleac. Bucuria Rememorării
Cuvântul d-nei prof. univ. dr. ec. Marta Cristina Suciu 70

Remember - Emil Mihuleac - şi Carpaţii României, Profesor - General şi Om al Ţării sale
Cuvântul d-lui prof. dr. H.C. Radu Rey …….....……. 85

Profesorul univ. doctor G-ral (r) Emil Mihuleac, Decanul ştiinţei Managementului din România
Cuvântul d-lui conf. univ. dr. arh. Gheorghe Ionaşcu 92

Emil Mihuleac este în fiecare dintre noi
Cuvântul d-lui dr. jr. Gheorghe Stroe .....……. 96

Domnul Profesor Dr. Emil Mihuleac
Cuvântul d-nei Jurist Adriana Popescu şi al d-lui dr. ing Vasile Popescu 99

Emil Mihuleac – Creativitatea şi Carpaţii
Cuvântul d-lui ing. Ioan Olaru …….....……... 101

Documente foto …….....……... 104

Anexă – Tematica seminariilor de Ştinţa Conducerii pe anul 1989
(document din arhiva d-lui Geo Stroe) 109

Academia Oamenilor de Ştiinţă din România

Lista membrilor Comisiei de Ştiinţa Conducerii/Management

Din anii ’80:

1. Prof.univ.dr. general (r), Emil Mihuleac, Vicepreşedinte A.O.Ş.R., (†);
2. Prof.univ.dr.jr. Vasile Stănescu; director Fundaţia Elias, membru coresp. Academia Română;
3. Prof.univ.dr. Iolanda Eminescu, reprezentant România ptr. Drepturile Omului,
4. Prof.dr. Mihai Dumitrescu; ex-director Inst. Roman de Management;
5. Dr.ing. Ene Haralambie, Redactor şef Revista Română de Management;
6. General (r) dr. Virgil Dobrin;
7. Prof.dr. jurist Sofia Popescu, cercetator Academia Română,
8. Dr.ec. Daniel Dăianu, ex-ministru Finanţelor, Consilier Banca Naţională a României;
9. Prof.dr. Ion Petrescu, Universitatea Spiru Haret, Braşov,
10. Dr.ing. Radu Rey, ex-preşedinte fondator a Agenţiei Naţionale pentru zona montană, preşedinte Forumul Montan Român, vicepresedinte EUROMONTANA
11. Prof.univ.dr.ec. Emil Dinga, Univ. Spiru Haret, ex-ministru Integrare Europeana,
12. Prof.dr.jr. Irina Moroianu – Zlătescu, director Institutul pentru Drepturile Omului,
13. Prof.univ.dr. jurist Antonie Iorgovan, *Părintele* Constituţiei,
14. Conf.univ.dr.arh. Gheorghe Ionaşcu, Ex-Director MLPAT, Conf.univ.dr. la Univ. Spiru Haret, Buc., membru coresp. al A.O.Ş.R.;
15. Dr.jr. Gheorghe Stroe,ex-cercetător Institutul Cercetări Juridice,Acad.Rom.;
16. Dr.Elisabeta Negreanu, cercetător pr. I la Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei;
17. Dr.ing. Vasile Popescu,
18. Prof.dr. C. Stătescu,
19. Prof.dr. Gheorghe Beleiu,
20. Prof.dr.ec. Constantin Pintilie, Academia de Studii Economice,
21. Dr. Mihai Oroveanu,
22. Prof.dr. Constantin Vlad, ex-ambasador,
23. Prof.dr. Dan Ardelea,
24. Prof.dr. Ortansa Brezeanu,
25. General (r) dr. Ioan Şuţa,
26. Prof.dr. Gheorghe Manolache,
27. Dr.col. Aurel Nor,
28. Dr. Gheorghe Râpeanu,
29. Dr. Gheorghe Neagu

30. Adriana Popescu, judecător,
31. Ing. Ion Olaru, preşedinte Fundaţia Carpatica;
32. Jr. Cristina Roman, Secretara Asociaţiei Juriştilor din România (†);
33. Sociolog Vasile Zărnescu;

Din anii ’90:
34. Acad. Ştefan Milcu, preşedinte de onoare al Comisiei,
35. Acad. Ioan Ceterchi, participant de onoare,
36. Acad. Marius Peculea, participant de onoare,
37. Prof.dr. Ion Petrescu, Braşov,
38. Prof.dr. H.C. Ioan Bogdan, Sibiu,
39. Dr.ec. Georgeta Gheţe, ex- director Centrul Terit.Formare Adm. Pub., Buc.;
40. Prof.dr.ec. Cristina Marta Suciu, Academia de Studii Economice;
41. Prof.univ.dr.ec. Marieta Olaru, Academia Studii Economice;
42. Prof.univ.dr.ec. Marius Băcescu, Academia de Studii Economice;
43. Conf.dr.ec. Gheorghe Sandu, Universitate particulară;
44. Ec. Dorin Băleanu, Director Societate Comercială;
45. Prof.dr.ec. Emilian Dobrescu, Universitatea Spiru Haret;
46. Prof.dr.ing. Constantin Romanoschi, Rector I. N. I.;
47. Dr.ing. Vasile Popescu;

Alţii:
48. Antonescu Alexandru, inspector Corp control Guvern, tel. dom.;
49. Prof.dr.jr.George Antoniu,director Institut Cercetări Juridice,
50. Ec. Istriţeanu Gh., ex-director economic Univ. Politehnică Bucureşti;
51. Prof.univ.dr.ec. Mircea Bulgaru, (†);
52. Prof.dr. Cornel Cotor;
53. Dr.ec. Neculai Ctin. Costake,
54. Prof.univ.dr.soc. Ştefan Costea;
55. Dr.ing. Cârstea Stelian (ASAS);
56. Acad. Mihai Drăgănescu;
57. Gral (r.) Constantin Lăţea (†);

30. 03. 2013
Pentru Conformitate, Conf.dr. Gheorghe IONAŞCU

CĂRŢI PUBLICATE de Dr. Emil Mihuleac:

Înainte de anul 1989:

1. **Sistemul probator în procesul civil**, Editura *Academiei*, 1970, 488 pagini,
2. **Expertiza judiciară**, Editura *Ştiinţifică*, 1971, 348 pagini,
3. **Ştiinţa conducerii şi profilul conducătorului**, *Edit. didactică şi pedagogică*, 1975, 380 pagini,
4. **Metodica instruirii si educaţiei in circulaţia rutieră**, Ministerul Educaţiei si Invăţământului, Ministerul de Interne,1978, 110 pagini,
5. **Trasaturi şi principii ale conducerii**, Editura *Academiei*, 1981, 251 pagini,
6. **Ştiinţa conducerii. Metodologia şi metode de conducere**, Editura *Didactică şi pedagogică*, 1982, 455 pagini,
7. **Conducerea–contribuţii la elaborarea ştiinţei conducerii**, Edit. *Academiei*, 1984, 308 pagini,
8. **Ştiinţa conducerii, coordonarea–atribut al conducerii**, Edit. *Academiei*, 1987, 191 pagini.

După anul 1989:

9. **Bazele Managementului**, Editura *Romfel*, 1993, 366 pagini,
10. **Bazele Managementului**, Editura *Tempus*, 1994, 351 pagini, reeditare,
11. **Managerul şi principalele activităţi manageriale** (vol.1 şi 2), Editura Fundaţiei *România de Mâine*, 1994, 460 pagini,
12. **Întreprinderile mici si mijlocii – o soluţie optima pentru economia românească**, Editura *Librex*, 1996, 366 pagini,
13. **Managerul profesionist**, coautor, Stan Stângaciu, Editura *Maiko*, 1996, 371 pagini,
14. **Ştiinţa managementului. Tehnologie, tehnici, mijloace şi instrumente**, Editura Fundaţiei *România de Mâine*, 1996, 129 pagini,
15. **Securitatea naţională a României la sfârşit de secol. Realizări şi perspective pentru mileniul trei**, *Editura Statul Major al Trupelor de Uscat*, 1997, 113 pagini,
16. **Oportunităţi economice şi financiare în dezvoltarea României**, Editura *Expert*, 1997, 114 pagini,
17. **Ştiinţa managementului. Metodologia managerială. Metode de conducere**, Editura *Tempus*, 1998,
18. **Ştiinţa managementului. Tehnologia managementului. Tehnici de lucru**, Editura *Tempus*, 2000, 889 pagini,
19. **Managementul întreprinderilor mici şi mijlocii**, Editura Economică,

1998, 448 pagini,
20. **Introducere în ştiinţa managementului**, Editura *Tempus*, 1999,
21. **Ştiinţa managementului în învăţământul superior din România**, 1999, Editura Fundaţiei *România de Mâine*.

Extras din volumul:
Prof. Emil Mihuleac, la 85 de ani, Editura *Tempus*, 2000, pag. 198, Anexa 1.

În memoriam prof. dr. doc. Emil Mihuleac.
O pagină din istoria managementului din România

Acad. Vasile Stănescu

Cu aproape 40 de ani în urmă, la iniţiativa neobositului şi împătimitului profesor dr. doc. Emil Mihuleac, împreună cu câţiva entuziaşti, cercetători şi cadre didactice, lua fiinţă Colectivul interdisciplinar „Ştiinţa conducerii", devenit, ulterior, secţie şi apoi comisie. Funcţionând iniţial în cadrul Consiliului Central al Asociaţiei Juriştilor, după 1989 devine Comisia de management în cadrul Academiei Române, condusă de regretatul acad. Mihai Drăgănescu şi avându-l ca vicepreşedinte pe prof. Emil Mihuleac.

Comisia de management şi-a manifestat activitatea concomitent cu alte forme instituţionalizate care aveau preocupări relativ asemănătoare.

Este vorba de Institutul Român de Organizare a Muncii, de Centrul de Pregătire a Cadrelor (CEPECA) şi de Facultatea de Management de la Academia de Ştiinţe Economice.

Evocarea prezentă are o semnificaţie multiplă (inclusiv diferenţa pe care o face faţă de celelalte forme instituţionalizate).

În primul rând, înfiinţarea şi funcţionarea Comisiei de management a apărut ca o manifestare a societăţii civile, ca o replică la intransigenţa aserţiunilor dogmatice, la osificarea care domina epoca, aria de extindere, tematica abordată de Comisie fiind extrem de diversă, de la managementul micro-economic-social, cultural, administraţie locală la managementul guvernamental şi parlamentar.

În condiţiile unui regim totalitar, Comisia a constituit o acţiune de natură să încurajeze şi să mobilizeze lumea academică, specialiştii şi tineretul cu privire la ştiinţa managementului, ca şi condiţie pentru

perfecţionarea activităţii în toate domeniile. În acest sens, Comisia a întrunit personalităţi marcante ale vieţii noastre cultural ştiinţifice, de diferite formaţiuni culturale, cu o bogată cultură interdisciplinară ca: economişti, jurişti, sociologi, dar şi medici, psihologi, ingineri, filosofi, matematicieni, arhitecţi, cadre militare etc., asigurând astfel caracterul interdisciplinar al cercetărilor teoretice şi aplicative. Cu acest prilej, mă simt obligat şi, mai ales, onorat să evoc, exemplificativ şi cu o undă de nostalgie, o serie de personalităţi care ne-au fost alături. Este vorba de academicienii Ştefan Milcu (preşedintele de onoare al Comisiei), Mihai Drăgănescu, Ioan Ceterchi şi Marius Peculea, de prestigioşii profesori C. Stătescu, Gh. Beleiu, Mihai Dumitrescu, Yolanda Eminescu, Mihai Oroveanu, distinsul general-profesor Dobrin, C. Pintilie, Constantin Vlad, Dan Ardelea, Haralamb Ene, Emilian Dobrescu ş.a. trecuţi, în marea lor majoritate, în lumea umbrelor.

Concomitent, Comisia a antrenat un număr relativ mare de participanţi tineri, dându-le posibilitatea de a accede la dezbateri, de cele mai multe ori la nivel academic, participanţi care au devenit, în timp, cadre universitare, directori de instituţii de cercetare, specialişti de nădejde cu o largă deschidere şi o mare disponibilitate la inovare, la nou.

În al doilea rând, atracţia, aproape fascinantă, către această ştiinţă venea din nevoia de a pune întrebări şi de a manifesta îndoieli şi alternative, de a provoca şi stimula critica, de a încuraja şi promova iniţiativa şi ideea.

Comisia a pornit de la concepţia potrivit căreia ştiinţa managementului presupune, deopotrivă, ştiinţa de a şti şi ştiinţa de a acţiona, ştiinţa informaţiei şi ştiinţa comunicării, care includ, toate, inovaţia, competitivitatea şi eficienţa şi care, prin consecinţele lor, au o semnificaţie culturală superioară.

În context, ea a avut un caracter de Comisie militans, jucând un rol

activ în semnalarea critică şi oferirea de sugestii şi soluţii la cel mai înalt nivel pentru rezolvarea unor probleme majore, fapt ce a deranjat, la timpul respectiv.

În al treilea rând, pentru a readuce în actualitate şi a cinsti memoria prof. dr. Emil Mihuleac, celui care a deschis cartea managementului şi a scris o pagină din istoria acestei ştiinţe în ţara noastră, în condiţii total neprielnice unui asemenea demers, care venea în contradicţie cu concepţiile unui regim politic totalitar.

Dacă la cele de mai sus se adaugă sesiunile ştiinţifice anuale, consacrarea recunoscută de Academia Română şi de Academia Oamenilor de Ştiinţă, nenumăratele lucrări publicate în domeniul managementului ca ştiinţă şi al aplicării practice a acestuia, avem măsura acestui exerciţiu de conştiinţă civică la care au aderat numeroşi participanţi în condiţii uneori dure, pentru promovarea acestei ştiinţe.

Semnalam, mai înainte, condiţiile dure şi pline de riscuri în care Comisia şi-a desfăşurat activitatea, sub presiunea regimului totalitar. Referatele şi discuţiile aveau loc într-un mediu nu de puţine ori ostil: cu paltoanele pe noi, într-un frig cumplit şi siliţi ca, în intervalele restricţiilor de lumină (şedinţele aveau loc după-amiaza), să acoperim geamurile spre a nu lăsa să se strecoare în afară vreo rază de lumină.

Dezbaterile şi, mai ales, sesiunile ştiinţifice anuale, purtau un pronunţat coeficient de risc întrucât, când ne „încălzeam”, se făceau aprecieri extrem de critice la adresa legislativului şi a executivului.

Nu de puţine ori, temele, aparent nevinovate, provocau discuţii aprinse şi, mai ales, la limita pericolului pentru condiţiile perioadei date, ceea ce determina pe câte un participant să nu mai apară la şedinţa lunară următoare.

A fost cazul, de exemplu, când s-au dezbătut teme legate de rolul statului, de descentralizarea competenţelor şi a deciziilor fostelor consilii populare, de constituirea mijloacelor proprii de finanţare sau de încurajarea şi dezvoltarea întreprinderilor mici şi mijlocii.

De multe ori, după asemenea şedinţe, discutam cu prof. Emil Mihuleac dacă vom mai putea organiza întâlnirea următoare.

În câteva rânduri s-a încercat lichidarea Comisiei, iar după o sesiune ştiinţifică anuală a ieşit chiar un mare scandal la cabinetul 2. cineva, probabil, şoptise ceva...

Au fost necesare nenumărate explicaţii, orale şi scrise, recurgerea la intervenţia unor persoane de bună credinţă din preajma detestatului cabinet pentru ca unii dintre noi, vizaţi în special, să scape necondiţionat.

Un lucru demn de remarcat l-a constituit îndârjirea tineretului pentru continuarea dezbaterilor lunare, în condiţiile în care Comisia nu mai era agreată, nu se mai bucura de egida şi, ca urmare, de sprijinul Asociaţiei Juriştilor, se făceau presiuni cu privire la spaţiul în care ne desfăşuram activitatea, la regimul restrictiv de energie electrică etc.

Ce ne determina totuşi să restrângem rândurile şi să ne continuăm activitatea? Era dorinţa de cunoaştere, dorinţa de adevăr, dorinţa de a ne pune şi a răspunde onest la întrebări precum „de ce”, „ce-ar fi dacă” sau „ce alte alternative ar putea fi”, în ideea de a contribui sincer la perfecţionarea activităţii şi de a antrena un număr cât mai mare de specialişti cu privire la necesitatea însuşirii unei viziuni integratoare, multi şi interdisciplinare, sistemice şi globale, pe fondul unui sistem informatic-comunicaţional, care devenea din ce în ce mai complex şi generalizat.

- Am lăsat la urmă prezentarea profesorului Emil Mihuleac, preşedintele executiv şi sufletul Comisiei, cel care a avut o contribuţie

definitorie la constituirea, configurarea şi legitimarea ca ştiinţă a managementului în ţara noastră.

Omagiul pe care îl aducem memoriei distinsului profesor şi îndrumător reprezintă un modest semn al preţuirii şi admiraţiei noastre.

Insistăm asupra contribuţiei sale de excepţie cu privire la constituirea, organizarea şi conducerea Comisiei şi la stimularea tinerilor cercetători, cărora le-a deschis larg uşile acesteia.

Notorietatea în domeniu l-a impus printr-o suită de lucrări originale de specialitate (monografii şi tratate), devenite lucrări de referinţă.

Această prodigioasă activitate didactică şi de cercetare i-au adus profesorului o binemeritată consacrare şi recunoaştere academică, prin numirea sa ca vicepreşedinte al Comisiei de management a Academiei Române iar, mai apoi, ca vicepreşedinte al Academiei Oamenilor de Ştiinţă, la reînfiinţarea căreia a contribuit substanţial alături şi sub conducerea distinsului şi reputatului chirurg şi om de ştiinţă prof. dr. doc. Vasile Cândea.

Spirit independent, cu o educaţie aleasă, incapabil de obedienţă, modest, a luat asupra sa, fără ezitare, întreaga răspundere a Comisiei de management.

Privită ca valoare supremă, viaţa prezintă importanţă în funcţie de modul cum o cheltuieşti.

Or, prof. dr. Emil Mihuleac şi-a cheltuit viaţa frumos şi cu folos, a fost în rezonanţă cu istoria trăită şi cu mediul înconjurător, manifestând până în ultima clipă o libertate de spirit exemplară, linişte sufletească şi echilibru.

Încercând să sintetizez exemplaritatea unei cariere atât de bogată în realizări, cred că se degajă rigoarea muncii sale trudnice, rigoarea criteriilor morale care i-au condus opera ştiinţifică şi profesională, disponibilitatea

manifestată pentru dialog şi modernizare.

A fost o lecţie de viaţă, o viaţă asumată şi trăită cu gravitate.

Pentru mine, prof. dr. doc. Emil Mihuleac rămâne un exemplu de dăruire şi răspundere, de preţuire şi respect, întâlnirile noastre constituind o sărbătoare a minţii şi a sufletului.

Octombrie 2012

ŞTIINŢA MANAGEMENTULUI ÎN ROMÂNIA*

1. Istoria Managementului în România.

Prima lucrare care dă sfaturi despre modul de conducere este scrisoarea *Învăţăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie,* de la începutul sec. XVI.

Dimitrie Cantemir se referă şi el, în lucrările sale la problemele de conducere.

Apoi, este cunoscută *Pravila comercială (Pravila lui Nichifor*) scrisă de Emanoil Ion Nichifor la 1838, considerată un manual de management preclasic.

De asemenea, în sec. XIX, Gh. Bariţiu, P.S. Aurelian şi B.P. Haşdeu elaborează lucrări privind dezvoltarea industriei cu multe aspecte manageriale.

Nicolae Bălcescu, apoi C. Dobrogeanu Gherea se preocupă de problemele de conducere.

Mihail Kogălniceanu se preocupă de management în legătură cu dezvoltarea industriei în România, pe care o susţinea.

Ion Ionescu de la Brad, economist şi statistician (1818-1891), activând în domeniul agriculturii, abordează managementul în agricultură şi este printre primii în lume, care tratează principalele probleme de management ale resurselor umane, privind calităţile morale şi profesionale ale managerului, pentru creşterea eficienţei.

D.P. Marţian (1829- 1865) susţine crearea unei industrii naţionale, instituirea sistemului de credit, învăţământul economic şi scrie despre conducerea întreprinderilor industriale.

În sec. XX, Nicolae Iorga şi Nicolae Georgescu Roegen scriu despre conducere.

Virgil Madgearu, profesor universitar economist, sociolog şi om politic (1887- 1940) tratează managementul întreprinderii industriale şi comerciale.

Victor Slăvescu (1891- 1977) se preocupă de locul şi rolul managementului în domeniul întreprinderii, a creditului şi tehnicilor bancare.

Paul Negulescu (1874- 1946) scrie în anul 1939 o carte, *Curs de politică administrativă*, privind organizarea administrativă, care tratează modul de selecţie a personalului, stabilirea ştiinţifică a normelor de muncă, a regulilor de promovare, corelarea salarizării cu rezultatele muncii prestate.

Meritul lui Paul Negulescu constă în depolitizarea managementului administrativ, asigurarea ordinei, armoniei şi echilibrului în administraţia publică şi dezvoltarea managementului resurselor umane.

Alţi specialişti români din sec. XX, au mai fost: N.P. Arcadian, M. Constantinescu, G. Taşcă, Victor Jinga, Ion Răducanu, Gh. Dragoş, S. Iacobescu, D. Voinea, V.V. Protopopescu, D. Haşiegan, C. Filipescu, D.J. Gavriliu, G. Bungeţeanu şi alţii.

Lucreţiu Pătrăşcanu, jurist şi ministru a scris *Problemele de bază ale României* şi *Sub trei dictaturi,* în anii 1944, 1945, reeditate în 1970, care abordează probleme de conducerea statului şi de macroeconomie.

La 1927 se înfiinţează *Institutul Românesc pentru Organizarea Ştiinţifică a Muncii* (IROM) de către Dimitrie Gusti, Virgil Madgearu, Gh. Marinescu şi Gh. Ţiţeica, precum şi de C.D. Buşilă - preşedintele *Uniunii Generale a Industriaşilor din România*.

Aceştia au fost consideraţi iniţiatorii conducerii ştiinţifice şi organizării ştiinţifice. Se traduc lucrările lui Taylor, Ford şi Fayol şi a continuatorilor acestora.

În perioada socialistă, între anii 1965-1970 s-au reluat acţiunile cu caracter ştiinţific privind conducerea întreprinderilor, înfiinţându-se CEPECA

(*Centrul de perfecţionare a cadrelor), Institutul de conducere şi organizare a producţiei din Ministerul Muncii* etc. Consolidarea preocupărilor pentru conducerea ştiinţifică s-a produs după anul 1973, până în anul 1989, când evoluţia societăţii româneşti a luat un cu totul alt curs.

Cercetătorii care au scris şi activat în perioada 1965-1970 au fost: Constantin Murgescu, Constantin Pintilie, Emil Mihuleac, Mihai Dumitrescu, C. Russu, Ov. Nicolescu şi alţii.

În anul 1981 apare *Enciclopedia conducerii*, iar în anul 1985- *Dicţionarul de conducere şi organizare.*

Până în anul 1989, termenul de management era exclus din literatura de specialitate din România. Începând cu anul 1990, toţi specialiştii amintiţi, precum şi alţii au început să utilizeze termenul de *management.*

În anii 1969-1971, prof. univ. dr. economist Constantin Pintilie de la Academia de Studii Economice organizează la Universitatea Cultural Ştiinţifică de la Sala Dalles un *Curs de Organizare şi conducere ştiinţifică*. (absolvit de autor).

După 1975, acelaşi profesor, şef al catedrei de conducere şi organizare de la ASE, organizează în cadrul A.S.E. Un *Laborator de conducere*, care realiza dezbateri lunare cu specialişti şi cercetători din diversele sectoare de activitate (industrie, servicii, comerţ, cercetare, proiectare, învăţământ).

Lucrările erau asistate de acad. N. N. Constantinescu, la ele participând Emil Mihuleac, Mihai Dumitrescu, C. Rusu, Ion Petrescu s.a.

Din anul 1975, la Asociaţia Juriştilor, pe B-dul Magheru, a funcţionat un Colectiv interdisciplinar de *Ştiinţa Conducerii*, care organiza dezbateri şi seminarii lunare, sub conducerea Dr. Emil Mihuleac.

În anii 1984-1985, Emil Mihuleac organizează tot la Sala Dalles un curs de *Conducerea oamenilor* şi unul de *Ştiinţa conducerii în România*, absolvite

şi de autorul prezentei.

Din anul 1991 colectivul de ştiinţa conducerii de la Asociaţia Juriştilor devine *Comisia Interdisciplinară de Management*, cu dezbaterile organizate la Academia Română, cu sprijinul Acad. Ştefan Milcu şi acad. Mihai Drăgănescu.

Începând din anul 1995, dezbaterile Comisiei se mută la Academia Oamenilor de Ştiinţă din România, conducerea lor fiind asigurată de acelaşi cercetător pasionat, care a fost Emil Mihuleac, devenit din 1997 vicepreşedinte al A.O.Ş.R. Am avut privilegiul să fiu secretarul acestei Comisii, vreme de câţiva ani (1997 – 2000).

Este de menţionat faptul că, în perioada funcţionării Comisiei, s-au reunit aici cercetători de marcă, cum au fost: profesorii universitari dr. Yolanda Eminescu, Anghel Rugină, Marius Peculea, Sofia Popescu, Victor Săhleanu, Mihai Oroveanu, Mihai Dumitrescu, Ion Petrescu, Constantin Pintilie, Vasile Stănescu etc.

S-au format tineri manageri, sau cercetători, cum ar fi : Daniel Dăianu, Dan Ardelea, Aurel Nour, Ene Dinga, Emilian Dobrescu, Ana Maria Preda, Cristina Marta Suciu, Constantin Romanoschi, Marieta Olaru, Radu Rey, Gheorghe Ionaşcu şi alţii, deveniţi în timp profesori universitari şi manageri în structuri naţionale.

În anul 1994, Comisia organizează la Academia Română Simpozionul Naţional *Managementul ca ştiinţă.*

Dezbaterile Comisiei de Management erau prezentate în *Revista Română de Drept*, prin grija lui Gheorghe Stroe, cercetător la Institul de Cercetări Juridice al Academiei Române, iar revista publica periodic articole ale celor care prezentau comunicări ştiinţifice.

Dezbaterile Comisiei urmăreau realizarea unei revoluţii manageriale în

România, pentru a grăbi perioada de tranziţie.

La finele anilor 90, managementul a pătruns ca ştiinţă, în mai multe universităţi din Bucureşti şi din ţară, în special în cele cu profil economic.

2. SOCIETATEA CUNOAŞTERII ŞI MANAGEMENTUL PERFORMANT

Însuşirile cerute unui manager aparţin codului genetic al individului fiind înnăscute, altele se dobândesc, iar altele sunt specifice sau generale. Sunt cele formulate de dr. Emil Mihuleac.

Calităţile managerului sunt:

- **Capacitatea** organizatorică, profesională şi umană,
- **Competenţa** profesională şi decizională,
- **Personalitatea**, care la manager trebuie să fie puternică şi bine conturată,
- **Temperamentul,** care poate fi: coleric, sangvinic, flegmatic şi melancolic,
- **Caracterul,** managerul trebuind să fie neapărat *un om de caracter,*
- **Aptitudinile,** însuşiri care-l ajută pe manager să aibă succes,
- **Talentul,** formă superioară de manifestare a aptitudinilor complexe,
- **Autoritatea** morală şi profesională,
- **Răspunderea,** care este corelată cu autoritatea,
- **Atitudinea, de preferat** constantă, calmă, să prezinte siguranţă şi determinare,
- **Stilul de lucru.**

Toate aceste însuşiri impun o înaltă cunoaştere şi o conştiinţă responsabilă în acţiune, ceeace comportă instalarea unei societăţi a cunoaşterii.

În management se desfăşoară cinci activităţi de bază: ***prevederea, organizarea, comanda, coordonarea şi controlul.***

Acestea au fost considerate a fi funcţiile sau atributele conducerii, fără de care managementul nu poate exista, nu poate fi conceput.

Dezvoltarea înseamnă managementul resurselor.

D = M + R este ecuaţia care leagă dezvoltarea de management. De aici rezultă scopul şi importanţa managementului, pentru toate programele, proiectele, activităţile şi acţiunile de dezvoltare.

Cea mai importantă resursă pentru dezvoltare rămâne resursa umană, creativitatea umană, practic inepuizabilă.

Neurofiziologul american Shelford descoperise în urmă cu câteva decenii, prin cercetări directe pe creier, că orice om sănătos dispune de un centru al creativităţii în creier, indiferent de gradul său de instruire.

Aşadar, creativitatea este o însuşire naturală a omului, pe care o avem de la Dumnezeu, rămâne doar să o folosim astfel încât să ne ajute să trăim cât mai bine.

Managementul joacă un rol fundamental în viaţa naţiunilor, popoarelor, instituţiilor şi întreprinderilor.

Organizaţiile de orice fel merg bine, dacă sunt bine conduse.

România ar putea să scurteze tranziţia, să grăbească reforma şi să se reintegreze în Europa civilizată, dacă va promova revoluţia managerială, dacă va fi mai bine condusă, la toate nivelele.

Conf.univ.dr. Gheorghe IONAŞCU

Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România
Membru al Comitetului Naţional MAB (Omul şi biosfera) – UNESCO
Secretar al Comisiei de Ecologie a Academiei Române

*** Extras actualizat dintr-un articol publicat în Revista ACADEMICA, 2004.**

Bibliografie:

- Taylor F. W., 1911, *The Principles of Scientific Management*, New York;
- Fayol H., Chevalier J., 1916, *Administration Industrielle et generale*, Paris;
- Drucker P., 1957, *La practique de la direction des entreprises*, Paris;
- Drucker P., 1994, *Eficienţa factorului decizional*, traducere, Editura *Destin*, Bucureşti;
- Mihuleac E., 1994, *Bazele managementului*, Editura *Tempus*, Bucureşti;
- Dumitrescu M., 1995, *Introducere în management şi management general*, Editura *Eurounion*, Oradea;
- Mihuleac E., 1996, *Ştiinţa conducerii. Tehnologie. Tehnologii, mijloace şi instrumente de conducere*, Bucureşti, Ed. Fund. *România de Mâine*;
- Mihuleac E., 1999, *Ştiinţa managementului, teorie şi practică*, Editura *Tempus*, Buc.;
- Ionaşcu Gh., 1993, *Dimensiunea ecologică a managementului*, în *Revista de Management*, nr. 1, Bucureşti, IROMA;
- Ionaşcu Gh., 2004, *Sarcinile ştiinţei în orientarea societăţii către dezvoltarea durabilă***,** în *Ştiinţă şi Tehnică*, anul LVI, nr. 6, Editată de Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Bucureşti;

Note:

Membrii Comisiei de Ştiinţa conducerii / Management, cu scurt Cv.:

- Prof.univ.dr. Jurist Yolanda Eminescu (†) era nepoata poetului Mihai Eminescu, în anii `90 fiind reprezentata României în Comisia Europeană a Drepturilor Omului de la Paris,
- Prof.univ.dr.ec. Vasile STANESCU, membru de Onoare al Academiei Române, Director al Fundaţiei Elias Bucureşti,
- Prof.univ.dr.ing. Mihai Dumitrescu, autorul primelor cărţi despre Ştiinţa Conducerii în România, 1972-1980, Director general CEPECA,
- Prof.univ.dr.ec. Emilian DOBRESCU, Univ. Spiru Haret, Buc., Secretarul Ştiinţific al Secţiei de Ştiinţe Economice, Juridice şi Sociologie al Academiei Române,
- **Prof. Dr. Emil Mihuleac** (†) (1915-2001), considerat *Decanul Ştiinţei Managementului în România*, doctor în Drept şi în Economie, autorul a circa 20 de cărţi despre Ştiinţa Conducerii şi Management, prof. asociat la Univ. din New York, chemat de decanul Managementului American, Peter Druker, să ţină cursuri 1999-2000, tatăl renumitei graficene Wanda Mihuleac, rezidentă în Paris, ***Fondatorul Comisiei de Management*** din Academia Română, iar apoi din A.O.Ş.R.,
- Prof. Univ. Dr. Ion Petrescu ex directorul Centrului Universitar *Spiru Haret* de la Braşov,
- Prof. univ.dr. Victor Săhleanu (†) a fost director general al Institutului de Sociologie – Psihologie a Academiei Române din Bucureşti,
- Anghel Rugina, prof.univ.dr.economist, rezident în SUA, unde a şi murit, autorul cărţii ,,Şi totuşi un miracol este posibil în România,, încrezător până la moarte în viitorul României,

- Prof.univ.dr. jurist Sofia Popescu, cercetător st, gr. I la Institutul Român de cercetări Juridice a Academiei Române,
- Prof.univ.dr.ec. Ana Maria Preda, decan Facultatea de Management Economico-financiar, Univ. Româno-Americană, fiica generalului Dobrin, născut la Ţebea, şi a ex-ministrului culturii Tamara Dobrin, patrioţi şi oameni de cultură,
- Prof.univ.dr.ec. Cristina Marta Suciu, Academia de Studii Economice Bucureşti,
- Conf.univ.dr.arh. Gheorghe IONAŞCU, director în Ministerul Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului (1990 – 1994) (1998 – 2000), Membru corespondent A.O.Ş.R., profesor titular la Universitatea *Spiru Haret* (1999 – 2011), Bucureşti, Secretarul ştiinţific al Comisiei de Management al Academiei Române, Membru în Comitetul Naţional Omul şi Biosfera, UNESCO (2000 – prezent),
- Prof.univ.dr. Constantin Pintilie (†), fondatorul primei catedre de Ştiinţa Conducerii la ASE, întemeietorul Laboratorului de Conducere din ASE, forum de dezbateri despre practica de conducere din România, patronat de acad. N. N. Constantinescu,
- Prof.univ.dr.ec. Ovidiu Niculescu, titular la Academia de Ştiinţe Economice, Preşedintele Asociaţiei Naţionale a Intreprinderilor Mici şi Mijlocii, Bucureşti, A.S.E.,
- Dr. medic veterinar Radu REY, ex-secretar de Stat, Şeful Comisiei Naţionale pentru Zona Montană, 1990-1996, director general şi Consilierul Ministrului Agriculturii (1997 – 2003), preşedinte fondator al Forumului Montan din România (2002 – prezent), Senator al EUROMONTANA,

- Prof.univ.dr. jurist Constantin ROMANOVSCHI, general, reprezentantul permanent al României la NATO din anii `2000, rezident la New York ....ş.a.m.d.

CUVÂNTUL DOAMNEI MARIA ANTOANETA MIHULEAC

Îmi amintesc cu plăcere că la 24 iunie 2000, când soţul meu împlinea frumoasa vârstă de 85 de ani, eram tot la AOŞR, cu dumneavoastră alături şi-l sărbătoream, ocazie cu care, a apărut şi acea carte bibliografică.

Acum, când nu mai este printre noi, vă rog să mă credeţi, că-mi este nespus de greu, să vorbesc despre el, la timpul trecut. Cei 60 de ani şi cinci luni, petrecuţi împreună, sunt plini de aduceri aminte.

Din clipa în care ne-am cunoscut, am legat o prietenie, care, în scurt timp, a devenit o dragoste puternică.

În jurnalul în care şi-a derulat aproape zilnic, tot ce se petrecea în jurul lui şi pe care l-am citit abia după ce el n-a mai fost în viaţă, am găsit scris: *pe noi nu ne poate despărţi decât mormântul.*

Acele patru caiete voluminoase, în care şi-a depănat toată viaţa din 1940, când ne-am cunoscut, până în 1999, cu o întrerupere de 10 ani, între 1948-1958, mi-au dezvăluit şi am retrăit viaţa noastră, din care am desluşit ce puternice au fost sentimentele ce ne-au legat şi ne-au făcut să trecem împreună toate vicisitudinile unor vremuri deosebite.

El nu putea renunţa la familia ce şi-o făurise pe o dragoste adevărată, puternică şi fără egal, deşi eu proveneam dintr-o foarte veche familie de boieri moldoveni, ceea ce pentru *dosarul lui de la cadre,* însemna o pată neagră.

Era foarte sentimental şi, poate, cei din jurul lui n-au putut să desluşească această trăsătură a caracterului său; poate că pentru unii, părea chiar dur, dar în realitate, avea un suflet atât de bun…

Nu cred că a fost vreo persoană care să-i ceară un sprijin, un ajutor şi el,

dacă îi stătea în putinţă, să o refuze!

Ştiu că a ajutat multe persoane, nu ştiu însă, dacă, în aceeaşi măsură, a fost şi reversul medaliei!…

Încă din anul 1942, fiind instructor şi profesor în Şcoala de Ofiţeri de Jandarmi, i s-a cerut să ţină un curs de ştiinţă militară, care l-a preocupat în mod deosebit. Cursurile nu şi le citea; vorbea liber, fiind un bun orator. Ştiu că îşi nota pe o foaie de hârtie, doar punctele ce trebuiau tratate, dezbătute, comentate, aprofundate…

După ce a fost trecut la pensie, şi-a dedicat tot timpul *ştiinţei conducerii*, pe care o socotea ca bază a societăţii în care trăim.

A publicat multe cărţi, dar nimeni, în afară de mine, nu ştie cât zbucium şi nervi au însemnat pentru el, apariţia acestora, până în decembrie 1989.

Atât cei care-i recenzau cărţile, cât, mai ales redactorii de la edituri, făceau mereu aluzii că, în subsolul filelor din cărţile lui, lipseau două nume. Şi dacă pentru *unul* mai găsea câte ceva, legat de subiect, *tras de păr*, pentru cel de al doilea personaj, era aproape imposibil. Şi totuşi trebuia,… altfel, nu se edita cartea…, zăcea în editură luni bune şi chiar ani, aşa cum s-a întâmplat cu multe din cărţile lui.

Despre aceste aberaţii discutam în şoaptă, doar noi doi, seara, cu plapoma trasă peste cap…

După decembrie 1989 a putut să intituleze *ştiinţa conducerii* pe numele ei adevărat de *ştiinţa managementului*.

Au urmat câţiva ani de muncă asiduă, ca profesor universitar şi rector al Universităţii *Nicolae Iorga*, de la Vălenii de Munte, unde a înfiinţat şi Catedra de Montanologie.

De asemenea, a predat la Universitatea Spiru Haret din Bucureşti, unde i s-au tipărit cursurile de management, pe care le ţinea acolo.

Aici la A.O.Ş.R. a avut şi multe satisfacţii; îmi amintesc cu câtă bucurie mi-a povestit că a reuşit înfiinţarea Secţiei de Ştiinţe Militare la Academia Oamenilor de Ştiinţă din România.

Şi-a iubit mult arma lui, *jandarmeria*, hulită atâţia ani pe nedrept şi pe camarazii lui de atunci.

Mi-a povestit că odată a trebuit să însoţească pe ministru, într-o inspecţie la un penitenciar; iar acolo şi-a recunoscut, îmbrăcaţi în acele haine vărgate, alături de multă pleavă a societăţii, pe unii camarazi, foşti jandarmi, care şi-au îndeplinit doar misiunile ce le aveau în Transnistria şi… l-au podidit lacrimile. Cu greu am putut să-l liniştesc.

A fost singura dată în viaţă, când l-am văzut cu ochii înlăcrimaţi, căci a fost un om care ştia să se înfrângă şi… nici la moartea mamei sale, pe care o iubea mult, n-au picurat lacrimi din ochii lui…

A iubit viaţa şi a trăit-o din plin, dar nu i-a plăcut deloc băutura. Totuşi, cu o zi înainte de a închide ochii pentru totdeauna, mi-a spus (redau textual) : *vreau să beau un pahar de şampanie cu tine şi nişte şvaitzer, dar să fie de Dorna, că-i cel mai bun!* Era conştient că viaţa i se termina!

I-am replicat: *avem şampanie acasă, dar nu e frapată şi o vom putea lua mâine!* A dat din cap, în semn de aprobare.

A doua zi seara l-am întrebat dacă mai doreşte să bem un pahar de şampanie, mi-a răspuns afirmativ şi am ciocnit cu el ultimul pahar…

După şase ore, Emil al meu închidea ochii pentru vecie, era miercuri, ora 24 fix, a zilei de 17 octombrie 2001.

Să ne aducem cu toţii aminte de el, cu o clipă de reculegere şi apoi, cu o cupă de şampanie!

21 iunie 2004

REMEMBER PROFESORUL EMIL MIHULEAC

Gen. Mr. (r) ing. Virgil Dobrin

S-au spus multe vorbe frumoase despre activitatea colectivului nostru de „ştiinţa conducerii” şi despre strădaniile profesorului Emil Mihuleac pentru constituirea, dezvoltarea şi menţinerea lui pe linia înfăptuirii visului frumos, ce se defineşte ca un obiectiv ideatic – şcoala românească de management.

A fost un efort susţinut, mereu spre altceva, o continuă căutare. S-a dovedit cât de adevărată este afirmaţia că în ştiinţă ori te avânţi cu toate pânzele sus, ori o laşi în pace. Am avut norocul şi bucuria de a găsi în climatul făurit în colectivul creat de profesorul Mihuleac, suportul moral pentru ceea ce a constituit un ţel al activităţii mele, izvorât din necazurile şi întâmplările frontului – perfecţionarea conducerii. L-am avut alături pe profesorul Mihuleac, de care m-au legat nu numai cei peste 60 de ani de colaborare, ci şi o identitate a năzuinţelor.

Era convins că studiul conducerii militare, al practicii marilor comandanţi, ca şi munca anonimă, însă deloc nesemnificativă, a statelor majore au jalonat drumul spre definirea multor concepte din management.

A fost consecvent cu acest crez al său şi atunci când a iniţiat cu stăruinţă şi a organizat Secţia de Ştiinţă Militară în cadrul Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, apropiind de lumea ştiinţei problematica vieţii militare.

Şi-a pus mari speranţe în această secţie ştiinţifică pentru dezvoltarea, în rândul ofiţerilor, a năzuinţei de a ajunge tot mai buni, iar ca elita oştirii să devină un detaşament al intelectualităţii ţării, recunoscut şi apreciat la adevărata sa valoare.

Era convins că omul trebuie să fie într-o veşnică alergare după noi ţeluri,

căci, numai astfel îşi poate păstra energia sufletească. „Suntem şi rămânem – spunea el – luptători, iar viaţa e prea scurtă pentru a ne desăvârşi; ea e mereu înainte oricât de înaintată ţi-e vârsta”.

A fost un aristocrat al gândului şi al sufletului, iar dacă a şi suferit, a fost aşa, pentru că inconştient ne cerem noi mai mult decât putem da.

Câte alte amintiri mă leagă de Emil Mihuleac... Începând cu cele de pe băncile Şcolii Superioare de Război / Academiei Militare, unde am făcut parte din cea de-a 55-a promoţie, marcată de patina războiului, continuând cu îndoielile şi rezervele inerente adaptării la o lume în schimbare şi până la cele mai mici, mai intime gânduri de devenire împărtăşite în timp.

Ele, amintirile, sunt canevasul pe care refac cu mintea viaţa până la aceşti ani târzii. Şi mă bucur că multe din ele îmi amintesc că generaţia noastră a prins câte ceva din furtunosul veac XX şi că toate confruntările au fost tot atâtea examene pe care le-a trecut cu mai mult sau mai puţin succes.

Tot ele îmi permit să vorbesc despre personalitatea profesorului Mihuleac şi să afirm că „a reuşit”, că a fost un precursor, nu numai prin ceea ce a făcut, ci şi prin ceea ce şi-a propus, chiar dacă într-o viaţă de om, oricum limitată, avatarurile vieţii nu i-au permis să-şi împlinească intenţiile.

S-a distins, între colegii săi de generaţie, ca fiind fiind în primul rând profesor, deschizător de drum în domeniul atât de complex şi dificil al studierii conducerii, iar distincţiile/gradele ce i s-au acordat, au constituit materializarea recunoaşterii meritelor sale.

A fost şi un exemplu de statornicie, de devotament faţă de cariera militară. Nu o dată în lucrări a subliniat contribuţia armatei la cristalizarea unor paradigme ale conducerii, ca şi necesitatea unei legături biunivoce, mai strânse, între militari şi viaţa civilă.

Considera imperios necesară o cunoaştere şi complementaritate în

gândire/cercetare, pentru a da rezolvări eficiente problemelor apărării, rezolvare care nu poate fi obţinută prin copiere de la alţii, fără o dureroasă transfigurare. Căci, aşa cum afirma Machiavelli, "numai acele măsuri de apărare sunt bune, sigure şi durabile, care atârnă numai de noi şi de destoinicia noastră".

Pentru a înţelege concepţia de viaţă a profesorului Emil Mihuleac, aş arăta că în tot ceea ce a întreprins a fost condus de un îndemn al lui Nicolae Iorga "învăţat este omul care nu termină de învăţat", iar celor din jur le-a repetat că singura demnitate adevărată a omului este capacitatea de a se depăşi pe sine.

Capacitatea de a coagula eforturile colectivului de cercetare pe care l-a creat în 1972, de a-l menţine activ în condiţiile dificile, conjuncturale, ale perioadei de început, ne dă măsura talentului său organizatoric şi al charismei sale, ştiut fiind că valoarea unui om se socoteşte şi după numărul celor care se simt bine prin el. Mulţi din cei care au venit în acest cerc de studii, s-au format alături de el, apoi şi-au luat zborul spre afirmare ca specialişti, tocmai pe baza interdisciplinarităţii pe care a promovat-o în cadrul acestuia.

Nu şi-a arogat merite, ci spunea cu simplitate "om sunt şi nimic ce-i omenesc nu mi-e străin" (Terentiu) recunoscându-şi neîmplinirile şi slăbiciunile.

Poate de aceea a avut parte şi de detractori, deoarece - din păcate - într-o lume contorsionată "complementul necesar al oricărui succes este furia celor mediocri şi geloşi"(Saint Beuve).

Prodigioasa sa activitate publicistică în domeniul managementului, începută încă din 1971, cuprinsă în articole, lucrări şi tratate, aflată astăzi în marile biblioteci din ţară şi de peste hotare, a înlesnit multora să-şi apropie cunoştinţe noi, despre o activitate umană în care experienţa nu este niciodată desăvârşită, căci viaţa este într-o nesfârşită evoluţie.

Profesorul Emil Mihuleac rămâne un cercetător care a urmărit pătimaş să descifreze, să lămurească umbrele semnalate în practica managementului. „Flacăra aprinde făclia, dar o şi mistuie” (Chateaubriand); aşa şi Emil Mihuleac a luptat până în ultima clipă, copleşit de boală, de griji. A ars ca o lumânare împrăştiind cuante de lumină, de cunoaştere.

El şi-a însuşit munca pentru ea însăşi, a văzut în ea adevărata vocaţie a vieţii sale, a trăit din plin jocul de umbră şi lumină care-i dă relief, conştient de preţul pe care trebuie să-l plătească în numele acestei pasiuni.

Parcă îi suna în urechi un vers din Tudor Arghezi: „Nu şovăi, nu te-ndoi, nu te întrista / Purcede drept şi biruie-n furtună”.

N-a fost o jertfă, ci împlinirea unui destin; sufletul omului de seamă are o taină a sa, ca din aspre suferinţe să intre într-o nouă primăvară, lăsând o dâră din aurul său pe piatra aspră a vieţii, pătrunzând astfel în sanctuarul virtuţii.

Şi poate că urmărindu-i viaţa, am putea găsi un sprijin şi pentru propria noastră viaţă, găsind că „vrednic de cinste este tot ce pare anevoios” (Nietzsche), pentru că omul se descoperă atunci când se măsoară cu greutăţile.

Iar pentru a-l caracteriza pe profesorul Emil Mihuleac aşa cum l-am văzut în anii îndelungaţi petrecuţi împreună şi când drumurile ni s-au încrucişat, m-aş îndrepta spre Lucian Blaga care metaforic spunea: „Unele spirite foarte adânci sunt atât de clare, încât apar, ca fundul unui lac limpede, mai puţin adânci decât sunt”. Pentru mine, Emil Mihuleac este un exemplu că „natura dă talent, dar omul trebuie să-l lucreze, să-l scoată în evidenţă, prin voinţă, perseverenţă, curaj” (Balzac), că vocaţia vine dintr-o convingere clară în valabilitatea meşteşugului .... dar şi prin sârguinţă până la manie.

„Cel ce merge mereu pe urmele altora nu va fi niciodată printre primii, iar cel care nu este în stare să creeze o operă personală nu va şti măcar să folosească operele altora” (Michelangelo).

Acum, după 11 ani de la despărţire, vedem cum amintirile prezintă fapte care prin valoarea lor dau contur personalităţii profesorului Emil Mihuleac.

Va trebui ca procedând cu pricepere şi obiectivitate să înlăturăm umbrele semănate de unii ce încearcă să-i ştirbească prestigiul, să-i dăm locul ce-l merită, ca exponent de seamă, rod al epocii, al generaţiei din care a ţâşnit.

Amintind de adversităţile, atât de prezente în societatea noastră de ieri şi de astăzi, trebuie să-i dăm crezare lui Tudor Vianu – un om de echilibru în cultura română – atunci când afirma că: „o personalitate n-ajunge să se definească decât prin adversităţile pe care le trezeşte”. Nici Emil Mihuleac n-a fost ferit de ele.

E o obligaţie morală pentru cei care l-au cunoscut şi preţuit, să caute să arate că numai meritele personale i-au permis să-şi croiască drum prin hăţişurile vieţii, demonstrându-şi aptitudinile care apar tot mai clare acum, în lumina amurgului.

O idee nouă ţâşneşte din adevăr, trăieşte din el şi îşi dovedeşte valoarea în timp, iar contestatarilor – deoarece buruieni există şi printre flori – să le amintim că „o idee robustă, sănătoasă sluţeşte multe suflete veştede sau obtuze. Şi nu e ea de vină” (M. Voiculescu), pentru că multora dintre cei care vor să o prindă din zbor le lipseşte înălţimea şi, poate, şi măsura.

Apoi, între clevetirea unor oameni mici şi bâzâitul unor muşte, este doar o diferenţă aparentă, iar sita ideilor ţine de epocă, precum şi epoca de idei.

De altfel, meritul său a fost recunoscut încă de atunci, iar pentru străpungerea făcută în cercetarea managementului de la noi, care l-a impus ca un pionier în acest domeniu, AOŞR, al cărui vicepreşedinte era, a primit împuternicirea din partea Ministerului Educaţiei, pentru acordarea atestatului managerial în ţara noastră. Aşa ne rămâne imaginea profesorului Emil Mihuleac care plecând dintre noi ne-a arătat că „au ceva sacru prieteniile

istovite de timp” (Cicero) şi că „la cei măreţi şi moartea-i mare” (Hölderlin).

Este bine că amintirea lui dăinuie, pentru că „a-ţi da seama de meritele cuiva, după ce l-ai cunoscut, a-l preţui cum se cuvine, sunt lucruri mari, bune de făcut fără întârziere” (La Bruyère), iar colectivul ce l-a alcătuit la AOŞR păstrează, măcar prin aducerile aminte periodice, cinstirea Omului care a trăit potrivit calităţilor, aşteptărilor şi înclinărilor lui fireşti.

15 octombrie 2012

O memorie încă vie: Emil Mihuleac

Prof. univ. dr. Constantin Vlad
Membru titular-fondator al
Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România

Drumurile mele şi cele ale lui Emil Mihuleac se intersectau în anii ´70 ai secolului trecut. Ne întâlneam prin interesul comun pentru ceea ce atunci se chema ştiinţa conducerii.

Pentru mine, tema era oarecum adiacentă altor preocupări, de durată. Pentru el însă, aşa cum aveam să constat repede, aceeaşi tema constituia subiectul privilegiat.

Emil Mihuleac a fost (fiindu-mi îngăduit să folosesc acest termen) un animator în domeniul ştiinţei, cu un entuziasm şi performanţe greu de egalat.

Dezbaterile organizate şi moderate de el pe subiectul ştiinţei conducerii la Academia Oamenilor de Ştiinţă din România şi la Academia Română (a condus o vreme Comisia specială a Academiei) rămân de neuitat.

Aducea în discuţie, întotdeauna, cele mai interesante şi mai noi aspecte aflate în dezbare la nivel mondial. Şi întotdeauna cu o preocupare specială pentru formularea de concluzii care puteau privi România.

Invita la aceste dezbateri personalităţi de prima mărime, ceea ce asigura examinarea „la zi” a aspectelor, dintre cele mai variate, ale disciplinei ştiinţifice de care era, pur şi simplu, îndrăgostit.

Cunoscând bine că apropierea de orice ştiinţă presupune cunoaşterea izvoarelor, a pus la îndemâna cititorului din România, într-un număr impresionant de volume, cele mai importante achiziţii ale teoriei şi practicii

managementului.

În acelaşi timp, Emil Mihuleac a fost un profesor, deopotrivă erudit şi plin de har. Ştiu aceasta de studenţi ai săi care i-au audiat cursurile. Dar şi prin experienţă personală.

Între altele, la un moment dat dumnealui şi cu mine am fost invitaţi să vorbim despre management în faţa cadrelor de conducere şi tehnice de la compania sinăiană „Mefin".

În ceea ce mă priveşte, mi-am pregătit din timp un plan de expunere, nu prea extins, dar meticulos. Nu ştiu dacă Emil Mihuleac a făcut vreo pregătire prealabilă. La un moment dat, în drum spre Sinaia, şi-a trecut mâna prin părul încărunţit, dar încă bogat, şi a exclamat: „Ce le spun eu ăstora astăzi?". Mi-am dat însă seama că întrebarea era pur retorică: el avea în minte o idee foarte clară despre ce urma să vorbească. Într-adevăr, a început cam aşa: „Omul, încă de la desprinderea sa de animalitate, a muncit, a produs. Când a făcut-o singur, şi-a impus un anumit plan, o anumită organizare. Când a ajuns la asociere, fie chiar în doi, mintea lui a imaginat reguli pe care asociaţii trebuiau să la respecte, pentru a putea munci în comun. Aşa se năştea managementul.

Cu timpul şi treptat în acest management s-a insinuat şi înstăpânit ştiinţa. De acea, managementul modern înseamnă ştiinţă". După această introducere, Emil Mihuleac a ţinut audienţei o prelegere de înalt nivel despre ceea ce înseamnă management ca ştiinţă. Spun „înalt nivel" nu în sensul că prezentarea ar fi fost doctă şi împănată cu termeni pretenţioşi, ci, deplin adaptată la auditoriu, era o introducere succintă dar clară şi cuprinzătoare despre ceea ce înseamnă managementul modern.

Punând alături prezentarea lui şi a mea, recunosc şi astăzi că, atunci, el a fost „Profesorul". Şi mi-am zis: un profesor poate fi, este mare nu numai într-un amfiteatru universitar, ci şi într-o sală modestă a unei întreprinderi

industriale oarecare.

Nu pot să închei fără să spun că Emil Mihuleac a fost ca om, un om deosebit. Modest, loial în relaţiile cu semenii săi, aducea un aer de stimulare a gândirii cretoare în cercul colaboratorilor.

Nu l-am auzit niciodată ridicând tonul, ţipând la cineva.

N-am văzut la el manifestări de invidie şi răutăţile atât de frecvent întâlnite în mediul intelectual, angajat în cercetare.

Nu-i lipsea însă, uneori, ascultându-i pe alţii, un zâmbet hâtru şi o vagă şi fină ironie, vizibilă în colţul gurii.

Aşa l-am cunoscut pe Emil Mihuleac. Şi aşa îl păstrez atât în mintea, cât şi în sufletul meu. Cu regretul că a plecat prea de vreme dintre noi.

Bucureşti, octombrie 2012

UNELE REPERE ÎN EVOLUŢIA MANAGEMENTULUI ÎN ROMÂNIA

Prof. univ. dr. Mihail Dumitrescu

Sunt numeroase exemple care arată că preocupările în domeniul organizării micro şi macroeconomice au existat de mult timp în România. De asemenea, şi aplecarea evidentă către procesele de conducere s-a manifestat pe plan general.

Au existat contribuţii remarcabile ale unor economişti şi ingineri români care au clarificat aspecte uneori esenţiale teoretice, şi mai apoi, experimentate practic în ceea ce noi numim de multă vreme management.

Cu toate acestea, reperul pe care dorim să-l prezentăm se situează pe filierea CEPECA – IROMA.

Fără teama de a greşi, CEPECA a reprezentat nucleul unei şcoli româneşti moderne de management, având ca suport teoria şi practica mondială în domeniu.

Începuturile, situate în anul 1967, au fost reprezentate de proiecul român alături de două organisme internaţionale, Biroul Internaţional al Muncii şi Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Înfiinţarea CEPECA s-a făcut cu sprijinul financiar al celor două organisme prin care a fost susţinută pregătirea unor experţi români în ţările dezvoltate din occident în domeniul managementului în general, sau al unor componente semnificative ale acestuia.

De asemenea, s-a finanţat dotarea modernă cu aparatură şi cu cărţi de specialitate. Împreună cu experţii străini s-au elaborat programe, materiale didactice şi s-au susţinut cursuri de management pentru pregătirea şi perfecţionarea atât a managerilor din diverse sectoare de activitate, cât şi a specialiştilor respectivi.

În completarea cursurilor de management, CEPECA a fost centrul care a promovat activităţi de informatică, inclusiv de cerectare în domeniu şi activitatea de consultanţă.

Un punct forte al activităţilor a fost şi contactul direct cu practica reprezentat de studii şi acţiuni concrete în diferitele unităţi din ţară, din economie, administraţie ş.a.

S-au realizat în acest fel o serie de măsuri şi proiecte de perfecţionare a sistemelor de management cu consecinţe pozitive în planul rezultatelor economice şi nu numai.

CEPECA a fost şi nucleul unor relaţii internaţionale cu alte universităţi, institute etc. dezvoltate ale lumii. În plus, a fost creat şi Centrul Internaţional CEPECA în cadrul căruia au fost pregătiţi o serie de conducători şi specialişti din ţările în curs de dezvoltare şi nu numai, şi care a avut o colaborare bună cu Banca Mondială.

CEPECA a editat o serie de materiale didactice distribuite participanţilor la programe şi în acelaşi timp a fost prima instituţie care a publicat reviste în domeniul managementului – Revista CEPECA, Revista *Management Training Review*.

Activităţile realizate au fost rezulatul muncii şi creaţiei unui număr important de specialişti români, printre care se pot evidenţia: *dr. ing. Ion Niculescu*, primul director al CEPECA şi cel care a contribuit hotărâtor la crearea acestui centru, *prof. dr. Paul Constantinescu*, specialist de renume în informatică şi matematică, *prof. dr. Mihail Dumitrescu*, conducătorul programelor de management, *dr. ing. Valerie Marinescu*, conducătorul activităţilor de informatică şi consultanţă, *dr. ing. Ion Tomescu*, conducătorul cursurilor de specializare în management şi mulţi alţii.

Este foarte bine să evidenţiem şi faptul că preocupări în domeniul

managementului s-au dezvoltat la Academia de Studii Economice Bucureşti (amintim de începuturi în domeniul managementului realizate de laboratorul condus de prof. univ. dr. Constantin Pintilie şi continuate mai apoi de Catedra şi Facultatea de Mangement, în cadrul cărora prof. dr. Ovidiu Nicolescu şi colegii au avut contribuţii însemnate),

Institutul Politehnic Bucureşti, universităţi din Bucureşti, Cluj – Napoca, Timişoara, Iaşi, Craiova şi în alte centre universitare.

S-au remarcat şi institutele cu activităţi din domeniul mangementului din cadrul Academiei Române (amintim de lucrările şi proiectele prof.univ. Corneliu Russu şi colegilor lui).

De asemenea, evocăm şi activităţile laboratorului de management ţinut la Asociaţia Juriştilor din România, condus de prof.univ.dr. Emil Mihuleac, care a condus şi suţinut şi Comisia de Management a Academiei Române o perioadă de timp. Acest din urmă nucleu a condus la înfiinţarea Asociaţiei Oamenilor de Ştiinţă din România, transformată ulterior în Academia Oamenilor de Ştiinţă din România.

Evoluţia managementului a fost posibilă şi prin numeroase publicaţii – cărţi de specialitate în domeniu, în care se remarcă lucrarea apărută în 1969 „*Organizarea structurală a întreprinderii*" (Editura Ştiinţifică, autor Mihail Dumitrescu), în care pentru primele dăţi se prezintă elemente ale managmentului modern în organizarea întreprinderilor.

Semnalăm şi apariţia în anul 1981, a *Enciclopediei conducerii întreprinderii,* elaborată de un număr important de specialişti în domeniu (Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, coordonator prof.univ.dr. Mihail Dumitrescu), una din primele enciclopedii în domeniu.

Lucrări din această perioadă şi ulterior ale prof. dr. Emil Mihuleac, şi-au adus o contribuţie remarcabilă la fundamentele Şcolii Româneşti de

Management.

Institutul Român de Management – IROMA, creat în anul 1990, a fost continuatorul CEPECA şi a desfăşurat un ansamblu de activităţi de training, cercetare şi consultanţă la nivel naţional, fiind singurul institut de acest fel din România.

Una din cheile reuşitei IROMA a fost reprezentată de sistemul relaţiilor sale la nivel naţional şi internaţional.

Pe plan internaţional, s-a continuat legătura cu Biroul Internaţional al Muncii şi PNUD pentru realizarea finanţării proiectului comun.

S-au realizat legături strânse cu Fundaţia Europeană de Management (EFMD), CECIOS (ulterior CIOS), Universitatea din Durham – Marea Britanie, cu centre de specialitate din alte ţări, de ex. Italia, SUA, Japonia etc. a fost realizat proiectul Academia Romăno – Daneză de Afaceri.

Specialişti ai IROMA, au fost prezenţi în proiectele realizate cu ONUDI în Madagascar, cu PNUD şi BIM în Congo – Brazzaville etc.

La IROMA a fost editată *Revista de Management* distribuită la nivel naţional şi la instituţiile internaţionale, cu care IROMA avea relaţii.

Între timp, lucrurile au evoluat mult în plan managerial, ne referim la preocupări teoretice şi practice ale instituţiilor de profil, au apărut numeroase lucrări, s-au înfiinţat facultăţi de management, organizaţii profesionale în domeniu (de ex. AMCOR – Asociaţia Consultanţilor de Management din România, în cadrul căreia semnalăm activitatea prof.dr. George Pleşoianu) şi multe altele.

Din păcate, în planul concret al rezultatelor, lucrurile nu stau tot atât de bine, România având performanţe economice şi nu numai, care se situează sub posibilităţile sale.

Lucrurile se pot îmbunătăţi, evident, prin perfecţionarea activităţilor

instituţiilor de profil, prin extinderea activităţilor de cercetare şi consultanţă în management, prin reînfiinţarea unui institut naţional de management şi în esenţă, prin practicarea unui management modern.

LA ÎNCEPUT A FOST IDEEA

Într-adevăr, la început a fost ideea, iar aceasta a aparţinut Generalului (r) Prof.univ.dr. Emil Mihuleac. Şi, fiindcă dintre cei care îşi deapănă gândurile în această carte, cred că întrunesc vechimea cea mai mare, aş vrea ca la început să vorbesc despre personalitatea reputatului creator în teoria şi practica de conducere românească.

L-am cunoscut pe Emil Mihuleac în urmă cu 67 ani, mai precis la 1 septembrie 1946. Eu eram elev în Scoala de Ofiţeri de Jandarmi Bucureşti, iar Emil era căpitan de jandarmi - comandantul companiei de jandarmi CFR Bucureşti. O parte din aplicaţii le executam în zona sa de responsabilitate. Încă de atunci îşi manifesta preocuparea pentru problemele de conducere, îndeosebi spre cele de tactică militară. Era deosebit de cooperant în formularea cadrului tactic al aplicaţiilor, genera numeroase situaţii cu rezolvări utile în procesul de pregătire a elevilor. Frecvent era invitat de conducerea şcolii pentru a prezenta prelegeri teoretico - aplicative de tactică aplicată la trupele de jandarmi.

Anii au trecut, legăturile noastre s-au menţinut şi s-au dezvoltat în concordanţă cu poziţiile şi funcţiile deţinute: eu - comandant de mare unitate de grăniceri, iar Emil Mihuleac - şeful secţiei operaţii din Statul Major al Comandamentului Trupelor de Grăniceri. De data aceasta preocupările noastre de conducere s-au ridicat la nivel de pregătire operativă şi strategică, cu prezenţe comune în aplicaţii cu trupe sau de stat major.

Viaţa ne-a condus pe amândoi pe drumul de retragere din cariera militară: eu mai devreme, iar el la 10 ani mai târziu. Am rămas insă pe acelaşi drum al investigaţiilor pe tărâmul conducerii, în cadrul fostei Comisii de Ştiinţa Conducerii, cu un program investigaţional judicios conceput de prof.dr. Emil Mihuleac. Programul era orientat pe termen îndelungat cu defalcarea pe

ani, trimestre şi luni. În fiecare lună aveam câte o temă de dezbatere.

Înainte de decembrie 1989 am prezentat câteva comunicări la şedinţele lunare, dintre care îmi amintesc: Obiectiv şi subiectiv în conducerea socială a întreprinderii; Comunicarea şi participarea la conducerea unităţii economice; Condiţia umană a democraţiei economice; Conducerea activităţii sociale în profil teritorial. După decembrie 1989 am prezentat structura primului manual universitar de management, care apoi a apărut în Editura Holding Reporter, în anul 1991 şi comunicări pe teme de management: Preocupări şi acţiuni pe planul teoriei şi practicii managementului în România; Sistemul informaţional şi utilizarea lui în managementul regiei autonome şi societăţii comerciale; Stilul de muncă al managerului; Metodologia cercetării manageriale.

Pe toată perioada de funcţionare a Comisiei de Ştiinţa Conducerii şi a Comisiei de Ştiinţa Managementului, profesorul Emil Mihuleac s-a dovedit a fi un pasionat pentru conducere, ancorat pe realitatea timpului, îmbinând judicios teoria cu practica. S-a bucurat de recunoaşterea noastră ştiinţifică.

Abordarea multidisciplinară a managementului se regăseşte în cărţile şi articolele sale care au adus o contribuţie ştiinţifică substanţială, acoperind nişe manageriale şi, totodată, trezind curiozitatea asupra operei sale.

A fost un modelator de caractere datorită puterii exemplului personal, dar şi un antrenor emerit al managerilor români prin extraordinara sa putere vizionară. Pasionat de ştiinţa şi arta managerială, a găsit în această zonă a activităţii umane un "câmp de lucru", fiind favorizat şi de firea sa meticuloasă, cu aplecare spre dialog cu omul şi cu putere de a înţelege omul şi complexitatea modului său de gândire.

Opera sa se remarcă printr-o bogată ideatică şi un conţinut dens, abordări făcute cu mare sensibilitate şi o impresionantă argumentaţie documentară. Activitatea sa ştiinţifică s-a produs sub semnul curajului

creativităţii şi continuităţii. Fără îndoială, curajul său de a-şi impune ideile într-o perioadă puternic restricţionată i-a adus respect din partea noastră.

Privind managementul ca pe o ştiinţă reală, Prof. Emil Mihuleac deopotrivă teoretician şi practician a fost un creator pentru că a refuzat modelul care tinde să includă toate realităţile. A optat pentru modelul simplu, pentru ca evaluările sale să poate fi verificate empiric. Continuitatea a susţinut-o prin natura demersului său de cercetare ştiinţifică. Grija necontenită pentru propria devenire i-a dinamizat sentimentul de autodepăşire şi i-a cimentat puterea de influenţă.

În ceea ce mă priveşte am preluat făclia managerială pe care o duc cu demnitate şi responsabilitate. Am creat Şcoala de Management de la Braşov şi am dezvoltat literatura naţională şi internaţională de specialitate prin următoarele lucrări: Psihologia eficienţei economice (1991), Management (1991), Management general (1996), Fundamentele practicii manageriale (1994), Managementul resurselor umane (1995), Gândirea şi aptitudinile managerului (1996), Profesiunea de manager (1997), Psihosociologia managerială (1998), Psihosocioeconomia managementului calităţii totale (1999), Metodica predării managementului (2000), Problemele cercetării în ştiinţa managerială (2001), Managementul performanţei (2002), Managementul personalului organizaţiei (2003), Bazele practicii manageriale (2004), Management european (2004), Management social (2004), Managementul mediului (2005), Fundamentele managementului organizaţiei. Abordări moderne (2005), Orientări şi comportamente în managementul total în firma secolului XXI (2005), Management comparat (2005), Managementul crizelor (2006), Management inovaţional (2006), Managementul reputaţiei (2007), Managementul capitalului uman (2008), Managementul dezvoltării durabile (2009), Liderul între graniţele ştiinţei şi artei (2010), Provocări ale

managementului modern în China Contemporană (2011), Managementul şi managerii în Federaţia Rusă (2012), Filosofia mea de viaţă (2013).

Un loc aparte în preocupările mele îl ocupă activitatea didactico-ştiinţifică. În calitate de rector al Universităţii "Andrei Mureşanu", rector al Institutului de Ştiinţe Economice şi Juridice, membru al Senatului Universităţii Spiru Haret, prorector şi director coordonator al Centrului universitar Braşov al Universităţii Spiru Haret, am organizat, îndrumat şi coordonat formarea de specialişti cu studii superioare în domeniile management, contabilitate şi informatică de gestiune, administraţie publică şi drept, psihologie şi pedagogie.

Am organizat şi condus două cursuri de masterat: "Dimensiunea europeană a managementului organizaţiei" şi "Studii europene de administraţie publică". În acest cadru am susţinut cursuri privind Managementul european, Profesiunea de manager în viziune europeană, Orientări şi comportamente în managementul total în firma secolului XXI, şi Dimensiunea europeană a managementului personalului organizaţiei.

Am îndrumat peste 120 de studenţi în procesul de elaborare a lucrărilor de licenţă. Majoritatea dintre aceştia au obţinut nota maximă la prezentarea şi susţinerea lucrărilor de licenţă. În calitate de cercetător ştiinţific grad I al Institutului Naţional de Cecetări Economice al Academiei Române (din aprilie 2004) am investigat problematica performanţei şi satisfacţiei în activitatea de cercetare ştiinţifică, lucrarea fiind publicată în "Probleme Economice".

Am organizat la Braşov numeroase manifestări internaţionale. Am dezvoltat relaţii de parteneriat şi cooperare cu instituţii de peste hotare, contribuind la consolidarea relaţiilor ştiinţifice bilaterale.

Am creat Şcola doctorală în management în cadrul universităţii "Lucian Blaga" din Sibiu. Până în prezent au primit titlul ştiinţific de doctor în management un număr de 66 personalităţi, toţi cu calificativul foarte bine,

dintre care 7 cu distincţia "cum laude". În urmă cu 16 ani când am început să conduc doctoranzi în management eram stăpânit de ideea că managementul va deveni motorul principal al economiei secolului XXI, iar starea viitoare a doctoratului în management va fi legată de paradigma conducerii acestuia. De la început am stabilit un cod de comportament doctoral sub semnul a "cinci E": Efort - Exigenţă - Eficienţă - Echipă - Eleganţă, însoţită de standarde precise de îndeplinire. Am pus la dispoziţia doctoranzilor sisteme, metode, tehnici şi procedee în vederea eficientizării muncii în perioada de doctoratură şi i-am învăţat pe doctoranzi cum se învaţă managementul. Şedinţele de dezbatere şi argumentare a ideilor în grupul doctoral au ajutat la elaborarea de idei originale, "aşezate" în referatele cercetătorilor doctoranzi şi apoi în tezele de doctorat. Am muncit împreună cu fiecare doctorand şi cu întregul grup pentru a stabiliza "puterea" de creaţie, de analiză şi sinteză, de respect şi admiraţie, de întrajutorare, de ascultare şi comunicare, toate la un înalt nivel de comportare şi dăruire pentru emulaţie în ştiinţă.

De mai bine de 15 ani conduc ca director o valoroasă revistă de specialitate, reprezentativă pentru domeniul managementului în mediul academic românesc şi nu numai "Review of General Management". Mi-am atras colaboratori destoinici, verificaţi în bătălia cercetării ştiinţifice şi a activităţii publicistice. Timp de 8 ani revista a apărut în trei limbi (română, engleză şi germană - o raritate, dacă nu o unicitate), iar de 7 ani doar în limba engleză. Datorită conţinutului şi calităţii elaboratelor publicate, revista este indexată în mai multe baze de date internaţionale şi cotată CNCS în categoria cea mai înaltă B+.

Un loc deosebit în cadrul preocupărilor mele revin activităţilor pe care le desfăşor în cadrul filialei Braşov a Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, ca secretar ştiinţific. Recent sub patronajul Academiei am publicat

lucrarea "Filosofia mea de viaţă" în care reconstitui intinerarul de gândire şi activitate ca economist, profesor, cercetător, manager, pe parcursul a 65 ani. Sub îndrumarea de înaltă competenţă a preşedintelui Filialei şi cu participarea colegilor membri ne străduim ca Filiala Braşov a Academiei să devină port drapelul activităţii teritoriale a AOŞR.

Preocupările mele actuale şi de perspectivă sunt orientate spre implementarea eficientă a managementului în activităţile organizaţiilor româneşti sub patronajul Societăţii Academice de Management din România a cărui membru fondator sunt. Acord atenţie creşterii calitative şi cantitative a Şcolii româneşti de management, patronată de SAMRO. Sunt coautor la lucrarea "Starea de sănătate a managementului din România" şi la "Dicţionarul de Management". Din anul 2012 coordonez apariţia monografiei "Modelul românesc de management" cu participarea unor personalităţi de mare valoare ştiiţifică naţională şi internaţională. Cu toţii lucrăm ca la 4 februarie 2014 să lansăm volumul citat, de mult aşteptat.

După primele mari bucurii ale vieţii mele manageriale - crearea Şcolii de management din Braşov şi a Şcolii doctorale de management "Ion Petrescu" va fi şi o a treia - aşezarea Modelului românesc de management la locul ce i se cuvine în cadrul managementului european şi a managementului comparat internaţional.

Prof.univ.dr. Dr. H. C. ION PETRESCU
Membru de Onoare al Academiei de Ştiinţe a Moldovei
Membru de Onoare al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România
Membru corespondent al Academiei Americano - Române

O îndreptare întârziată – dar mai bună decât niciodată
- Comisia de Management şi comemorarea animatorului ei –

Pentru a aborda o asemenea temă am fost favorizat de viaţă, atât prin faptul că eminentul exponent al Ştiinţei Managementului românesc, profesorul, autorul atâtor lucrări de management şi membru al Conducerii Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, şi ca Preşedinte al Secţiei de resort, regretatul specialist în domeniu, Emil Mihuleac, m-a onorat cu Răspunsul la Discursul de Recepţie, dar şi cu Laudaţio, la primirea mea în Academie, precum şi de faptul că, de atunci, timp de peste 17 ani, în calitate de conducător ştiinţific la doctorat în management, am condus peste 100 de doctoranzi până la obţinerea titlului de doctor în economie, specialitatea management, în diverse sfere ale vieţii economice şi sociale, fiind, astfel, familiarizat cu evoluţiile Ştiinţei Managementului, dar şi cu tendinţele care se conturează.

Pe de altă parte, am avut şansa ca primirea mea în Academie, să coincidă cu 25 de ani de la creare şi de funcţionare a Comisiei de Management şi la 55 de ani de la menţionarea, pentru prima dată în România, a Ştiinţei Managementului.

Pentru a mă putea referi la unele probleme de management, fundamentale, care s-au adus în discuţie în Răspunsul la Discursul de Recepţie şi în Laudaţio, nerezolvate corespunzător nici astăzi, aduc în atenţie unele referiri al savantului în cele două expuneri.

,,Nu este la îndemâna oricui să abordeze un asemenea domeniu complicat şi dificil. Între economiştii noştri de prestigiu, sunt puţini care se pot angaja într-un asemenea demers, care are conexiuni aproape în toate ştiinţele.

Domeniul financiar este un segment special, în care nu poate opera un

diletant. Riscul este foarte mare.

Nu se poate lucra şi trata lucrurile cu aproximaţii, ci, cu calcule şi metode foarte exacte, riguros ştiinţifice.

Metodele şi tehnicile la care s-a referit profesorul Bogdan, trebuie să devină un auxiliar în cercetare, învăţământ şi activitatea practică, foarte repede şi generalizat.

Demersul colegului nostru este foarte important şi dacă este privit prin prisma faptului că înaintaşi în acest domeniu nu există, iar cei contemporani, sunt puţini, contează puţin şi sunt inundaţi în alte ştiinţe, cu opinii încă greu de definit şi care, se despart greu de activitatea practică pentru a se ridica la nivelul ştiinţific necesar".

Readuc în atenţie, în primul rând, circuitul şi rolul banilor în economie, expus, de mine, la timpul respectiv, printr-o schemă concisă, mai mult decât concludentă, pe care o redau mai jos.

„În continuare, doresc să abordez, succint, o nouă viziune care se impune în management în cea ce priveşte circuitul şi rotaţia capitalurilor . Relaţia acestui circuit este cunoscută:

B – FP – P – MS – B"

Semnificaţia termenilor relaţiei:

B – bani (orice activitate începe cu bani);

FP – factorii de producţie (cu banii se asigură factorii de producţie);

P – procesarea factorii de producţie se procesează tot cu bani);

MS – mărfuri şi servicii (de pe urma procesării rezultă mărfuri şi servicii, în care producătorul vede tot bani);

B" – banii finali (mărfurile şi serviciile se valorifică, obţinându-se banii prin care se recuperează capitalurile investite, se asigură profitul scontat şi reluarea ciclului economic).

Deşi este evident că pe traseul respectiv circulă toate capitalurile, în teorie şi practică s-a abordat doar capitalul circulant, fiind o mare eroare şi o lacună nepermisă în management. Timpul nu ne permite să demonstrăm că accelerarea vitezei de rotaţie a tuturor capitalurilor, în accepţiunea arătată, este cel mai important şi mai sintetic indicator de performanţă în management, performanţă care nu se poate realiza decât printr-un management performant, iar dacă se realizează, presupune, implicit, realizarea tuturor celorlalţi indicatori de performanţă din cadrul organizaţiei. Este, după opinia noastră, o prioritate în ştiinţa managementului operaţionalizarea cerinţei menţionate, respectiv soluţionarea metodologică a analizei circuitului simultan pe traseul arătat a tuturor capitalurilor utilizate, nu numai a celui circulant. Toate acestea, însă, nu se pot aborda decât în termeni financiari, în fluxuri financiare, după regulile şi cerinţele unui management financiar performant".

Lucrurile, astăzi, sunt şi mai complexe, mai complicate, urmare liberei circulaţii a capitalurilor şi a oamenilor, a capitalului de cunoştinţe – cea mai modernă şi performantă formă de capital, etc.

Pentru a mă încadra într-un spaţiu rezonabil, din multitudinea problemelor actuale şi mai ales de perspectivă, abordate în Discursul de Recepţie, mă voi mai referi doar la trei: problematica timpului în utilizarea celorlalte resurse, la opinia unui mare specialist în domeniu, referitoare la rolul managementului general şi financiar în asigurarea şi utilizarea resurselor în organizaţiile moderne şi la impactul stabilirii previzionale a priorităţilor în management.

Timpul – tinde să devină principala criză cu care se confruntă omul şi organizaţia în zilele noastre şi în perspectivă.

Totul se desfăşoară contra cronometru, viteza fiind principalul parametru urmărit. Tirania urgenţei, îşi pune amprenta pe vieţile noastre, iar din trecerea timpului rămânem cu prea puţin, în raport cu timpul pe care l-am pierdut definitiv.

Se confirmă tot mai mult opiniile unor specialişti de largă reputaţie (între care, R.S. Covey : Managementul timpului, Editura ALFA, Buc., 1994), care, în esenţă, susţin că omenirea a ajuns în situaţia actuală pentru că s-a urmărit preponderent viteza şi mai puţin ţinta, alergându-se spre ţinte greşite, irosind, astfel, timp şi alte resurse, şi, mai cu seamă, neglijându-se omul, cu personalitatea, performanţele şi nevoile lui.

Una dintre ţintele greşite la care ne referim, este cea care însoţeşte conceperea, proiectarea, organizarea, lansarea şi urmărirea producţiei, care antrenează volumul cel mai mare de resurse, neglijându-se îmbinarea operaţiilor de producţie, prin care se poate economisi timp, se pot reduce costurile şi poate creşte considerabil profitul.

Se ştie că procesele enumerate se concep şi se operaţionalizează pe operaţii:

O1....O2.....O n-1 .....On

Aceste operaţii se pot aşeza şi combina în mai multe moduri : succesiv (mod de lucru care dezvoltă cel mai lung ciclu de producţie şi, deci, cel mai costisitor, mod preponderent în România); în paralel (cu ciclul de producţie cel mai scurt şi cel mai ieftin) şi mixt, respectiv unele operaţii se fac succesiv, iar altele în paralel. Teoria şi practica a demonstrat, însă, că avem de a face, de fapt, cu două categorii de operaţii:

- operaţii care se pot realiza numai succesiv, ca de exemplu, fundaţia, etajul I, etajul II , etc., operaţii numite operaţii plasate pe drumul critic, cărora mare lucru nu li se poate face, decât proiectând alt produs şi făcând mari eforturi materiale , financiare şi investiţii, dar acestea, ca număr, deţin o pondere foarte mică;

- operaţii care se pot realiza în paralel, numite operaţii în paralel cu drumul critic, care, ca număr, deţin ponderea cea mai mare şi al căror amplasament se poate optimiza după criterii practic nelimitate, fără nici un efort material sau financiar, ci numai prin iniţiativă şi cu afectarea cu prioritate acestui scop, a calculatoarelor electronice.

În această viziune, este obligatoriu ca procesul la care ne referim, adică aşezarea operaţiilor tehnologice, să înceapă cu gruparea acestora în cele două categorii şi cu tratarea lor, apoi, ca atare.

Aberaţiile economico – financiare la care asistăm în prezent nu trebuie să mai continue, să mai fie acceptate, tolerate.

În încheiere, ultimul aspect enunţat. Milan Kuber, în lucrarea „ Management consulting”, Editura AMCOR, Buc, 1992, susţine şi noi confirmăm cu rezultatul cercetărilor şi experienţa proprie, că creşterea eficienţei utilizării capitalurilor cu 25 – 40 la sută, se poate realiza şi numai prin măsuri de bun simţ, deci prin management, mai ales, zicem noi, prin management financiar performant, prin punerea lor, cap la cap, logic, ştiinţific, cea ce îl fac pe David Davies să afirme că: „Managementul financiar este o artă, nu o ştiinţă exactă, cea ce explică de ce unii oameni sunt capabili să o facă, iar alţii nu”.

Din păcate, aşa cum am arătat, toate aceste situaţii sunt nerezolvate, realizându-se, cu excepţii nesemnificative, ca în urmă cu 18 ani.

O realizare remarcabilă a regretatului nostru mentor – Emil Mihuleac – a fost evoluţia accelerată a managementului în instituţiile publice. Fostul politician şi mare jurist, Antonie Iorgovan, susţinea că în instituţiile publice avem de-a face cu „administrare" nu cu management. Între timp, Peter Drucker – numit de americani ca fiind cea mai prodigioasă minte pe care Ştiinţa Managementului a creat-o vreo data, preciza, fără echivoc, că „ Managementul, în forma actuală, a apărut într-adevăr mai întâi în marile organizaţii economice. Ne-am dat, însă, curând seama că managementul este necesar în toate organizaţiile moderne, indiferent dacă acestea sunt sau nu economice. De fapt, am realizat că acesta este mai necesar în organizaţiile care nu au caracter economic, precum cele care nu urmăresc profitul financiar (aşa zisul sector social), sau în instituţiile de stat. Ele au nevoie de management pentru faptul că nu sunt supuse disciplinei impuse de profit şi pierdere".

Spaţiul ne obligă la restricţii. Dacă ne referim la perspective în Ştiinţa Managementului, mai citǎm din acelaşi autor, următoarele: „*Managementul este principala cale de creştere economică"* şi că *„Nu există ţări bogate şi ţări sărace, există ţări bine conduse şi ţări prost conduse".*

Cât priveşte problematica priorităţilor în management, doar concluziile la care am făcut referire la timpul respectiv :

- 10 – 15 % din numărul produselor asigură 75 – 85 % din rezultate, acestea fiind produsele, sau serviciile strategice ale organizaţiei;
- 30 % din numărul produselor asigură doar 30 % din rezultate, acestea fiind, cum spun unii, ca apa sfinţită, nici n-ajută nici nu strică;
- 85 – 90% din numărul produselor asigură doar 10 – 15 % din rezultate, acestea, cu excepţia produselor noi, sunt un balast care trebuie imediat înlăturat.

Orice decizie managerială trebuie precedată de identificarea acestor trei categorii, iar măsurile să fie particularizate ca atare.

Din păcate, şi azi, un asemenea comportament managerial firesc, este încă în categoria excepţiilor.

În încheiere, redau, cu toată recunoştinţa şi ca omagiu mentorului nostru Emil Mihuleac, doar unele aspecte despre aceste performanţe ale mele la care Domnia Sa a făcut referire în cele două expuneri arătate:

,,Absolut nou, este semnalarea pentru prima dată într-o manifestare ştiinţifică a problematicii managementului instituţiilor, mai ales a instituţiilor publice şi, mai cu seamă, abordată prin prisma cerinţelor managementului financiar al acestor domenii ale activităţii umane.

Cercetarea ştiinţifică s-a îmbinat cu activitatea didactică în cei peste 30 de ani învăţământ superior în domeniu (astăzi peste 40 de ani, n.n.), iar ambele cu activitatea publicistică, concretizată, între altele, în 5 cărţi ca autor unic şi 7 în colaborare (astăzi în 15 cărţi ca autor unic şi 9 în colaborare, n.n.), în 10 cursuri universitare şi în peste 400 de articole, însumând cca 4.000 de pagini (astăzi peste 1000 de articole, cu peste 10.000 de pagini , n.n.), unele fiind publicate în limbi străine. Ne impresionează şi admirăm înclinarea spre ştiinţă şi performanţă, care a avut în tot timpul vieţii sale o desfăşurare remarcabilă, cu efecte benefice, inovatoare şi de raţionalizare, peste tot pe unde a trecut”

Considerăm că şi numai stările de lucruri rămase nerezolvate, arătate şi cele două citate de la alineatul precedent, ale acestora, se pot constitui într-o platformă solidă şi amplă pentru strădaniile care se au vedere pentru a se reconsidera locul şi rolul Ştiinţei Managementului în România, deci şi în Academia Oamenilor de Ştiinţă din România, demers la care mă angajez şi eu, cu toată fiinţa şi performanţele la care am ajuns.

Cu felicitări şi urări de succes pentru toţi cei angajaţi în ridicarea la locul

necesar a Ştiinţei Managementului, începând cu distinsul nostru Preşedinte, Prof.univ.dr. General (r) VASILE CÂNDEA.

Prof. univ. dr. IOAN BOGDAN

Doctor Honoris Causa

Ordinul „Meritul pentru învăţământ în grad de comandor”

Membru în Comisia de Experţi a Uniunii Europene

Expert UE în management

Membru titular al:

Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România

Academia de Ştiinţe din New York

Asociaţia Americană de Ştiinţe Avansate

Generalul, profesorul şi omul de ştiinţă Emil Mihuleac

prof. univ. dr. Marius Băcescu
membru titular - fondator al A.O.Ş.R

Când un om a trăit 86 ani, te aştepţi ca acesta să aibă înregistrată o vastă şi diversificată activitate în folosul societăţii.

Într-adevăr, Emil Mihuleac, născut în vara anului 1915, a îmbrăţişat cariera militară, absolvind Academia Militară cu calificativul „excepţional”.

S-a dovedit a fi un bun şi talentat profesor, carieră cu care a debutat în 1941 la Şcoala de Ofiţeri de jandarmi pentru drept administrativ, constituţional, penal şi procedural.

Avansând în Ministerul de Interne, în perioada 1950-1072 a condus cu Şcoala de Ofiţeri de la Oradea precum şi o serie de cursuri de perfecţionare a cadrelor de conducere.

A activat şi în domeniul învăţământului superior fiind profesor la Academia de Înalte Studii Militare, la Academia de Studii Social-Politice precum şi la Colegiul Naţional de Apărare. Experienţa practică în domeniul activităţii militare a făcut din generalul Emil Mihuleac un militar adevărat, un militar a cărui model poate fi urmat de oricine este interesat în domeniu.

Principala preocupare a generalului Emil Mihuleac a fost cea în domeniul ştiinţei managementului, fiind apreciat ca unul din întemeietorii acestei ştiinţe din România.

Cercetările sale ştiinţifice s-au manifestat constant prin iniţierea şi conducerea unor teme de cercetarea în domeniul ştiinţei managementului şi dreptului, majoritatea având caracter interdisciplinar. Să nu uităm că Emil Mihuleac este şi absolvent al Facultăţii de Drept, Economie, Matematică precum şi a Facultăţii de Filozofie şi Ştiinţe Politice cu medii mari.

De-a lungul timpului cercetăriile sale în domeniul managementului, economiei, dreptului şi psihologiei au avut ca rezultat 21 de lucrări publicate, 6 studii şi câteva sute de articole apărute în reviste precum: *Revista de filozofie, Tribuna Economică, Opinia naţională, Studii şi cerecetari juridice* etc., la care putem adauga o mulţime de comunicări, referate, intervenţii la manifestări ştiinţifice (congrese, conferinţe, simpozioane, seminarii, mese rotunde etc.), recenzii şi interviuri la presă, radio şi televiziune.

Nu este lipsit de interes să adăugăm o serie de cursuri în domeniul managementului la diferite instituţii de învăţământ superior şi de cercetare, ministere, instituţii publice, întreprinderi mari din Bucureşti, Sibiu, Oradea, Ploieşti, Piatra Neamţ, Braşov, Buşteni, Sinaia etc.

Majoritatea cercetărilor ştiinţifice în domeniul ştiinţei managementului şi dreptului au caracter interdisciplinar, orientare formată în cadrul Comisiei de studii interdisciplinare condusă de acad. Ştefan Milcu.

Contribuţia generalului Emil Mihuleac la dezvoltarea cercetării ştiinţifice în domeniul managementului s-a concretizat în apariţia lucrărilor: *Întreprinderile mici şi mijlocii o şansa pentru economia românească, Managerul profesionist, Bazele managementului, Managerul şi principalele activităţi manageria* (vol. I şi II) precum şi *Ştiinţa managementului (*Editura Tempus*)* pentru care a fost onorat cu titlul de laureat al Academiei Române, primind premiul *Virgil Madgearu* pentru economie.

Profesorul Emil Mihuleac a înfiinţat şi condus ca decan Facultatea de Management Economic şi în anul următor Facultatea de Istorie şi Facultatea de Psihologie, toate aceste facultăţi alcătuind Universitatea Nicolae Iorga al cărui rector a fost timp de trei ani.

A mai fost prorector al Universităţii Spiru Haret şi profesor la cursul de management la Facultatea de management financiar-contabil şi la Facultatea de

drept.

A fost un permanent colaborator al Universităţii Cultural-Ştiinţifice, unde ca profesor a ţinut o serie de expuneri şi dezbateri elaborând programe de Ştiinţe ale managementului, precum şi membru în Colegiul pentru problemele ştiinţei şi învăţământului al Revistei *„Opinia Naţională”*, condusă de acad. Ştefan Milcu.

Profesorul Emil Mihuleac a fost membru fondator al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, (A.O.Ş.R.), membru în Biroul Permanent, membru al Comitetului Director şi Consiliului Naţional Ştiinţific al A.O.Ş.R., vicepreşedinte al A.O.Ş.R., preşedintele Secţiei de ştiinţe economice, juridice şi sociolgie, funcţie pe care după moartea sa am preluato eu, precum şi preşedinte al Departamentului de activităţi manageriale.

A jucat un rol important în organizarea şi desfăşurarea primului Congres al A.O.Ş.R. (mai 1996), iar ca moderator a condus lucrările secţiunii a II-a *„Ştiinţa şi societăţile în tranziţie”*. De asemenea a organizat şi condus lucrările celor două sesiuni ştiinţifice de primăvară (iulie 1996) cu tema *„Oportunităţi economice şi financiare în dezvoltarea Romaniei”* şi de toamnă (noiembrie 1996) cu tema *„Securitatea naţională a României la sfârşit de mileniu-realizări şi perspective pentru mileniul trei”*, lucrările fiecărei sesiuni fiind publicate în câte un volum.

În calitatea sa de preşedinte al Consiliului Ştiinţific de Ştiinţa Managementului şi de director general al Institutului de Management, a condus masa rotundă cu tema *„Managementul instituţiei”*.

Emil Mihuleac a susţinut din toate puterile dezvoltarea zonei de munte, iar la Simpozionul internaţional din octombrie 1993 a propus constituirea unei Comisii de iniţiativă pentru infiinţarea în ţara noastră a unui organism european pentru ţările cu munţii Carpaţi.

A fost ales ca preşedinte al Asociaţiei Veteranilor de război din Ministerul de Interne în noiembrie 1990, iar cu prilejul centenarului Jandarmeriei Române în septembrie 1993, prin decret prezidenţial a fost avansat la gradul de general de divizie. În toamna anului 1996 a propus, susţinut şi organizat *secţia de ştiinţe militare* din cadrul A.O.Ş.R.

A fost membru fondator al „*Alianţei Naţionale pentru România de Mâine, pentru viitorul poporului roman*", membru fondator al *Fundaţiei pentru Promovarea Calităţii*, membru fondator al *Fundaţiei Colegiului Naţional de Apărare*, precum şi membru al *Fundaţiei „ România de Maine"* şi preşedinte al filialei Vălenii de Munte al acestei fundaţii.

Profesorul Emil Mihuleac a decedat în anul 2001, după 86 de ani de viaţă şi chiar dacă a fost de multe ori biruit, de multe ori supus, niciodată nu a fost abătut până la pământ şi deznădăjduit. Caracterul şi demnitatea este temelia oştirei şi chiar coroana ei, deci şi a generalului profesor Emil Mihuleac.

Demnitatea sa este clară, este adunarea împreuna a izbânzilor ştiinţifice şi a izbânzilor politice cu care se poate face civilizaţie, adică îmbunătăţirea intelectuală şi materială a ţării.

septembrie 2012

EDITE ŞI INEDITE DESPRE GENERALUL, PROFESORUL ŞI CREATORUL DE ŞCOALĂ DE MANAGEMENT - EMIL MIHULEAC

prof.univ.dr. Emilian M. Dobrescu*

În memoria înaintaşilor

Emil Mihuleac (1915-2001) a fost unul din generalii români care şi-a iubit cu ardoare ţara. Mărturie la această afirmaţie stăm toţi cei care l-au cunoscut direct, dar şi toate cărţile lui, dacă ştii să citeşti printre rânduri...

Are meritul de a fi fost fondatorul Comandamentului Jandarmeriei Romane, imediat dupa evenimentele din decembrie 1989.

În 1977, publică la Editura Academiei Republicii Socialiste România, o lucrare impresionantă pentru ştiinţa managementului (concept "burghez", interzis de regim), "Conducerea: contribuţii la elaborarea ştiinţei conducerii", cu un număr impresionant de pagini 307 pagini.

În anii 80 ai secolului trecut este iniţiatorul şi, evident, redactorul principal al unui Mic manual de ştiinţa conducerii, realizat de un Colectiv interdisciplinar de cercetare, care a activat pe lângă Asociaţia Juriştilor din R.S.R.

Un colectiv similar de ştiinţa conducerii, prezidat de prof. Emil Mihuleac, a activat cu succes, în perioada 1987-2001, în cadrul mai întîi al Asociaţiei Oamenilor de Ştiinţă din România, apoi al Academiei Oamenilor de ştiinţă din România.

În memoria contemporanilor

La 25 noiembrie 1994, i-a fost conferită prin Decretul nr. 235, medalia "Crucea Comemorativă a celui de-Al Doilea Război Mondial, 1941-1945", pentru serviciile militare aduse statului român în timpul celui de-al doilea război mondial.

În 2010, lucrarea sa, "Managerul profesionist", editată în Bucureşti, la Editura Maiko, a fost introdusă pe primul loc la bibliografia concursului pentru ocuparea postului de conferenţiar universitar la Academia de Poliţie "Alexandru Ioan Cuza" din Bucureşti, Facultatea de Poliţie, Departament Jandarmi, Pregătire Generală şi Ştiinţe Socio-Umaniste, poziţia 144 din ştatul de funcţii, disciplinele "Tactica jandarmeriei" şi „Management organizaţional" cu atribuţii de: a) coordonare a desfăşurării activităţilor de la disciplinele pe care le conduce; b) elaborare cursuri; c) conducerea activităţilor de predare; d) organizarea conducerii seminariilor, aplicaţiilor şi lucrărilor practice ce revin disciplinelor pe care este atestat; e) se preocupă de perfecţionarea pregătirii profesionale personale.

În octombrie 2011, Lucrarea "Ştiinţa managementului", Bucureşti, Editura Tempus, 1999 a fost introdusă pe primul loc la bibliografia concursului pentru ocuparea personalului recrutat din sursă internă care îndeplineşte condiţiile legale, în vederea ocupării funcţiei de şef serviciu I la Inspectoratul General al Jandarmeriei Române – Direcţia Comunicaţii şi Tehnologia Informaţiei - Serviciul Tehnologia Informaţiei[1]. Anunţul de concurs a fost publicat pe site-ul instituţiei şi afişat la avizierul unităţii începând cu data de 14 octombrie 2011.

[1] pe site-ul http://www.jandarmeriaromana.ro/ro/Resurse/Documente/Cariera, vizitat pe 20 ianuarie 2013, orele 18,49

În 2013, membrii colectivului de Ştiinţa conducerii, prezidat în perioada 1987-2001 de prof. Emil Mihuleac, în cadrul mai întîi al Asociaţiei Oamenilor de Ştiinţă din România, apoi al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România.

Vom relua lucrările acestui colectiv sub numele de Comisia de management a Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, în cadrul Secţiei de Ştiinţe economice, juridice şi sociologie.

*** prof.univ.dr. Emilian M. Dobrescu**,
= Secretar ştiinţific al Secţiei de Ştiinţe Economice, Juridice şi Sociologie al Academiei Române,
= Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România,
= Alte preocupări de referinţă…….

PROFESORUL ŞI OMUL EMIL MIHULEAC. BUCURIA REMEMORĂRII

Prof.univ.dr. Marta-Christina Suciu, Academia de Studii Economice din Bucureşti, Membru corespondent la AOŞR, secretar ştiinţific (din 2013) la Secţia *ştiinţe economice, juridice şi sociale*

recizez încă de la început că am dat curs cu emoţie invitaţiei de a împărtăşi câteva gânduri la acest ceas de aducere aminte a personalităţii profesorului Emil MIHULEAC care a plecat dintre noi pe 17 octombrie 2001.

Pentru a retrăi cu adevărat *bucuria unei rememorări* consider că este important să consemnăm la ceas omagial astfel de amintiri, atât *pentru generaţiile actuale,* cât şi *pentru cele viitoare.*

Împărtăşesc convingerea că, în acest mod, *generaţiile actuale* pot să aibă un mai mare respect pentru trecut şi pentru înanitaşi. Ei pot extrage din rădăcinile trecutului fie şi numai o parte din seva curajului necesar pentru a înfrunta provocările prezentului şi viitorului.

Pe de altă parte, consider că, atât faţă de generaţiile actuale, cât şi faţă de cele viitoare, avem o misiune de credinţă pentru a le orienta privirea spre începuturi, spre cei care au contribuit la promovarea, sub o formă sau alta, a ştiinţei şi învăţământului managerial din România.

O astfel de personalitate o reprezintă şi distinsul general şi profesor, Emil MIHULEAC. Întrucît am colaborat cu dânsul pe tărîmul activităţii ştiinţifice,

în continuare consider adecvat ca formula mea de adresare, să fie aceea de *Profesorul şi omul Emil Mihuleac*.

Rememorările unor personalităţi care îşi lasă amprenta în locurile unde mintea şi sufletele oamenilor devin rezonante pentru cauze cu largă vibraţie intelectuală şi morală, de tipul *Secţiei de ştiinţe economice, juridice şi sociale* din cadrul AOŞR, devin cu atât mai importante în contextual actual în care avem tot mai mult nevoie de ”*repere”*.

Într-o lume în care este tot mai evident că, în timp, prevalează înţelepciunea şi valoarea adăugată succesiv (în logica simbolică sugerată de către Academicianul Tudorel POSTOLACHE prin sintagma „*succesiunii coexistente*”*!)* de către fiecare personalitate angajată într-un dialog constructiv şi amiabil cu colaboratorii săi, împărtăşesc convingerea că, dincolo de zbaterile şi tumultul vieţii cotidiene, viabil şi sustenabil este ceea ce omul lasă în urma sa ca ţinte împlinite, fapte, acte, lucrări, gînduri şi îndemnuri împărtăşite semenilor cu generozitate. Toate acestea se pot constitui, în ultimă instanţă, într-o motivaţie consistentă pentru rememorare şi recunoaştere, chiar şi dincolo de hotarele vieţii şi morţii.

Profesorul Emil MIHULEAC a fost în primul rând un mare *OM*. Viaţa şi experienţa sa s-au dovedit viabile în timp, poate tocmai datorită sacrificiilor făcute în folosul semenilor în decursul întregii sale vieţi ca un adevărat *OŞTEAN* aflat, dincolo de ranguri şi grade militare (pe care de altfel le-a şi parcurs succesiv pînă la nivelul de General) în sluja ţării sale.

În opinia mea, Domnia Sa a întruchipat şi calităţile remarcabile ale unui *mentor* care a lucrat cu dăruire şi pricepere în folosul oamenilor pe care i-a

îndemnat şi sprijinit atunci când a considerat necesar pe traseele uneori anevoiase şi pline de meandre ale vieţii.

Am apreciat la profesorul Emil MIHULEAC şi inegalabila sa dorinţă manifestă de identificare a ceea ce este nou şi avansat în ştiinţa şi practica managerială naţională şi internaţională.

Cutezanţa, perseverenţa şi dârzenia care i-au fost proprii s-au concretizat, în timp, nu numai în acţiuni proprii, ci şi în capacitatea de a reuni oameni pasionaţi de ştiinţa managerială care au participat şi contribuit la dezbaterile organizate periodic în cadrul ***Comisiei de Management*** a ***Academiei Române*** unde m-a invitat cu generozitate şi pe mine să particip.

Am apreciat şi marea forţă pe care o avea de a capta şi de a reuni cât mai mulţi specialişti din diverse arii ale cunoaşterii ştiinţifice şi încercarea de a realiza un autentic *parteneriat* între aceştia, parteneriat bazat pe un *dialog şi schimb constructiv de idei.* Pentru a facilita acest dialog, profesorul solicita ca materialele care urmau să fie dezbătute să fie trimise din vreme, astfel încît să existe timp pentru studiu şi pentru a formula un punct propriu de vedere.

Profesorul Emil MIHULEAC vădea şi un respect autentic pentru fiecare interlocutor şi proba că "*ştie să asculte*" cu răbdare şi eleganţă.

Avea un fel aparte de a impune respect şi de a încuraja *spiritual de echipă*. S-a bucurat la rîndul Dânsului de respect şi de recunoştinţă din partea celor cu care a colaborat.

Volumul în care se includ gândurile de suflet pe care le adresez simbolic memoriei profesorului Emil MIHULEAC, alături de cele ale unor colegi şi

prieteni cunoscuţi prin intermediul Domniei Sale, la mai bine de un deceniu de la moartea sa, constituie o frumoasă pledoarie în acest sens.

Pe temeiul rezultatelor dovedite în activitatea Domniei Sale, i s-au încredinţat diverse misiuni de mare responsabilitate socială, într-o perioadă importantă a evoluţiei societăţii româneşti. În această calitate a izbutit să ghideze cu multă subtilitate şi uneori chiar cu delicateţea specifică marilor personalităţi, destinul unor oameni care încă îi păstrează respectul cuvenit. În rândul acestora pot spune cu smerenia cuvenită că mă încadrez şi eu.

* * *

L-am cunoscut pe profesorul Emil MIHULEAC, la începtul anilor ’80 la un simpozion ştiinţific desfăşurat la *Academia de Studii Economice din Bucureşti*. La acea dată eram cercetător ştiinţific la *Institutul de Economie Industrială* unde am primit repartiţie guvernamentală pe baza rezultatelor foarte bune obţinute la absolvirea *Facultăţii de Planificare şi Cibernetică Economică* din cadrul *Academiei de Studii Economice din Bucureşti*.

După ce mi-am prezentat comunicarea m-a felicitat, mi-a spus că a apreciat atât ceea ce am prezentat, cât şi maniera în care am prezentat lucrarea.

A dorit să ştie mai multe despre mine şi despre preocupările mele profesionale. Ţin minte că eram foarte emoţionată. Dar mi-a făcut plăcere să avem acest prim dialog care a continuat după finalizarea simpozonului la Institutul unde lucram. La acea dată institutul se afla în imediata apropiere a *Academiei de Studii Economice*, pe Bulevardul Gh. Magheru nr.28-30.

Cu acel prilej mi-a adresat şi invitaţia de a participa la dezbaterile organizate în cadrul ***Comisiei de Management*** a ***Academiei Române***. Am răspuns cu bucurie acestei invitaţii şi nu am regretat. Acele dezbateri mi-au fost de un real folos. Întâlnirile de la *Comisia de Management a Academiei*

Române continuau seria dezbaterilor interesante la care am avut şansa să particip în cadrul ***Seminarului "Octav Onicescu"*** (în fiecare joi, la prânz, la *Comisia Naţională de Statistică*) şi seria celor de la ***Comisia de Studii Interdsiciplinare a Academiei Române*** care se desfăşurau iniţial, lângă Magazinul "*Eva"*, la INID.

Demonstrând o aplecare spre o viziune inedită a domeniului managementului, pe care îl plasa subtil între "*artă şi ştiinţă*", într-o etapă deloc uşoară, a influenţat benefic "*concertarea*" (termen preluat de la Peter Drucker pe care îl aprecia foarte mult profesorul Emil MIHULEAC) armonioasă a preocupărilor celor care participau la aceste dezbateri.

Am sesizat şi perspicacitatea pe care o avea în a sesiza paradigmele economice, în mod deosebit cele din ştiinţa managementului şi preocuparea spre orientarea eforturilor de evoluţie în activitatea universitară şi de cercetare a tinerilor.

Personalitatea sa complexă şi generozitatea Domniei sale mi s-au dezvăluit şi atunci când a participat, alături de câţiva membrii ai *Comisiei de Management a Academiei Române* (Generalul Dobrin, arhitect Gheorghe Ionaşcu, jurist Geo Stroe şi alţii al căror nume nu mi-l aduc aminte acum, după atâţia ani, dar cărora le mulţumesc şi pe această cale) la susţinerea tezei mele de doctorat, pe 27 decembrie 1995.

Deşi foarte emoţionată am apreciat foarte mult acest lucru şi pot spune că prezenţa dânşilor în *Sala de Consiliu* a *Academiei de Studii Economice din Bucureşti*, unde s-a desfăşurat susţinerea tezei mele de doctorat, mi-a umplut sufletul de bucurie.

Avea un fel aparte de a se comporta şi de a impune respect şi uneori chiar o anumită austeritate. Când am început să îmi prezint teza de doctorat mi-a adresat un zâmbet larg, încurajator. Nu era pentru prima dată când mă încuraja

atunci când prezentam. Dar, în acel moment, pentru mine semnificaţia era deosebită. Eu sunt o timidă incurabilă, chiar dacă, datorită profesiei am învăţat să fac în aşa fel încât audienţa (măcar în cazul studenţilor) să nu sesizeze acest lucru.

Profesorul Emil MIHULEAC a fost unul dintre OAMENII care a ştiut să mă încurajeze de-a lungul timpului. Ca de altfel mulţi oamni deosebiţi pe care Dumnezeu mi i-a scos în cale pe drumul vieţii. Pentru că am invocat susţinerea tezei de doctorat, chiar dacă în acest moment evoc personalitatea profesorului Emil MIHULEAC, nu pot să nu îl menţionez în mod special pe *Academicianul Nicolae N. CONSTANTIESCU* care mi-a fost *mentor* şi *conducător de doctorat*. Despre domnul Academician Nicolae N. CONSTANTIESCU, profesorul Emil MIHULEAC vorbea admirativ şi mi-a spus că am avut o mare şansă să îl am ca îndrumător de doctorat întrucît, dincolo de faptul că este unul dintre cei mai exigenţi conducători de doctorat din domeniul ştiinţelor economice, este şi un mare OM de la care am multe de învăţat în plan ştiinţific şi pedagogic. Şi pot spune cu mâna pe inimă că a avut mare dreptate.

Aveam să primesc o confirmare suplimentară într-un mod foarte subtil parcă anume aranjat de cel de sus. Aşa a vrut Dumnezeu ca "*Investiţia in educaţie"*, carte care avea să vadă lumina tiparului la *Editura Economică*, cinci ani după susţinerea tezei (fapt care m-a obligat la o atentă revedere a textului şi la o dificilă actualizare a datelor şi rezultatelor propriei cercetări) să le fie oferită Academicianului Nicolae N. CONSTANTINESCU şi profesorului Emil MIHULEAC în aceeaşi zi.

Deşi suferinzi (aşa e viaţa şi boala nu ocoleşte pe nimeni) amândoi mi-au umplut sufletul de bucurie. A existat o lansare de carte la care niciunul nu a putut participa. Academicianul Nicolae N. CONSTANTINESCU chiar a murit la cîteva zile după ce i-am oferit cartea. Lansarea cărţii a fost după aceea şi

chiar am intenţionat să renunţ la lansare. Dar colegii mei de la Catedră şi Editura au spus că, dimpotrivă, este un prilej de rememorare şi un tribut adus Dumnului Academician. Am acceptat, dar recunsc şi azi că mi-a fost foarte greu. A fost o lansare sobră, simplă, la care eu nu am mai avut puterea să invit pe nimeni (invitaţi fiind doar colegii de catedră şi membrii Editurii) !

"*Investiţia în educaţie",* carte scrisă cu dragoste şi recunoştinţă pentru cei care au investit cu dragoste, credinţă şi nădejde în propria mea educaţie (părinţi, bunici, profesori, oameni de mare calibru pe care am avut şansa de a-i întâlni pe cărările vieţii) a fost oferită multor persoane. Mai în glumă, mai în serios, la un moment dat, de la Editură mi s-a spus că este o carte care mai degrabă a fost oferită de autoare (inclusiv către biblioteci) decît cumpărată.

Dar, în afară de familie, care m-a susţinut necondiţionat şi cu multă dragoste toată viaţa, parcă nimeni nu s-a bucurat atât de mult de carte şi nu m-a făcut să mă bucur la rândul meu decât cei doi MARI OAMENI pe care îi consider şi ca pe nişte îndrumători întru moralitate şi generozitate.

Într-o lume în care orgoliile şi invidia măruntă şi gratuită par să mutileze cîteodată caractere, e aşa de BINE să întîlneşti OAMENI MARI (în fapte şi în simţire), oameni care, deşi s-au bucurat de demnităţi şi de success în viaţâ, dovedesc că ştiu să se bucure alături de tine, şi să nu te trateze cu superioritate din înaltul funcţiei vremelnic deţinute.

Astfel de OAMENI DE CARACTER m-au ajutat şi în construcţia mea ca om şi ca dascăl. Azi, tocmai datorită unor astfel de oameni, încerc, atât cât pot, să îi încurajez pe studenţi, pe cursanţii de la Master şi pe proprii doctoranzi pe care îi îndrum cum pot şi eu mai bine pe drumul adesea anevoios al performanţei în dezvoltarea profesională şi personală.

Am invocat anterior o sintagmă atât de dragă Academicianului Tudorel POSTOLACHE, o altă mare personalitate pe care am avut bucuria să o

întâlnesc în viaţă, la *Institutul Naţional de Cercetări Economice* al *Academiei Române*. Sintagma „*succesiunii coexistente*" face într-un mod subtil parte şi din viaţa nostră, a celor care cu entuziasm participam în tinereţe atât la întrunirile de la *Comisia de Management a Academiei Române* cît şi, mai apoi, la cele de la AOŞR, la *Secţia de ştiinţe economice, juridice şi sociologie,* unde Domnul profesor Emil MIHULEAC a fost Preşedinte.

Generaţiile succesiv-coexistente cu domnul profesor Emil MIHULEAC au trăit în vremuri confruntate cu convulsii, crize şi războaie. Au trăit situaţii a căror complexitatea reclamă apelarea la virtuţile şi învăţăturile ştiinţei manageriale, în viziunea pe care îi făcea plăcere să o promoveze profesorul Emil MIHULEAC. Sigur că fiecare organizaţie, fiecare individ, fiecare comunitate a înfruntat diversele provocări şi a reuşit să identifice noi oportunităţi într-un mod propriu, în raport cu contextual şi cu tipologia specifică. Dar prezenţa unor *"repere*" în plan ştiinţific şi etic este semnificativă.

Deşi, în societate, cel mai adesea proprietatea de tranzitivitate nu este valabilă, în cazul Academicianului Nicolae N. CONSTNTINESCU şi în cel al profesorului Emil MIHULEAC care au *coexistat succesiv* ca îndrumători care mi-au mrcat viaţa, evocarea lor alăturată are o semnificaţie aparte pentru mesajul pe care am dorit să îl transmit prin aceste gânduri.

Deşi activau în zone diferite ale cunoaşterii, fiecare dintre Domniile lor au avut o influenţă benefică asupra mea, în mod special prin reperele de omenie şi moralitate pe care mi le-au oferit.

Participarea la susţinerea tezei de doctorat, felicitările primite la promovările pe funcţiile de cercetător ştiinţific principal gradul III la *Institutul Naţional de Cercetări Economice (Institutul de Economie Industrială*) din cadrul *Academiei Române*, lector universitar şi ulterior pe cele de conferenţiar

univ.dr. şi, respectiv, profesor universitar dr. la ASE Bucureşti m-au bucurat, dar m-au şi uimit de fiecare dată. Pledez pentru modestie şi smerenie şi le promovez pe măsura neputinţei mele (într-o exprimare metaforică inspirată din spiritualitatea creştină). Aşa încît, de fiecare dată, nu eu am fost cea care l-a anunţat de aceste promăvări. Ştiam că se va bucura, dar îmi era ruşine să mă *"fălesc"* în faţa unui om aflat pe o anumită poziţie a ierarhiei socio-profesionale. Ştiu că îmi mai actualizam CV-ul la AOŞR. Dar, în forul meu interior, am nutrit percepţia că, cu gentileţea unui mare OM urmărea cu grijă aproape părintească (în sens benefic) evoluţiile celor tineri.

Iar această grijă părintească nu se limita la aria socio-profesională. Afla, nu ştiu cum şi dacă vreunul dintre noi traversa o perioadă mai dificilă. Ţin minte că, din când în când, îmi mai dădea câte un telefon. Şi nu cred că se nimerea ca acele telefoane să fie date mai ales atunci când eram mai necăjită şi când cu greu făceam faţă unor încercări mai dificile pricinuite de boala unor persoane dragi din jurul meu.

Fiecare dintre noi are încercări. Când tata, mama, soţul şi din păcate chiar şi copilul au fost grav bolnavi, au existat câţiva oameni care m-au ajutat, fie şi cu o vorbă bună să depăşesc aceste încercări. Un astfel de SUFLET MARE care m-a sunat şi m-a încurajat în astfel de momente a fost profesorul Emil MIHULEAC.

Nu pot uita acest lucru şi îi mulţumesc acum când nu mai este printre noi. Atunci mă tem că de emoţie şi de teama de a nu fi patetică nu am făcut cu profunzime acest lucru. Acum mărturisesc, fiind convinsă că măcar Wanda şi poate delicata şi minunata Doamnă Mia MIHULEAC, care i-a fost partener de nădejde în viaţă, vor recepţiona mesajul meu cald, plin de recunoştinţă chiar dacă nu mai este printre noi să i-o pot spune direct. În acea perioadă, deşi nu m-am plâns că fac greu faţă încercărilor vieţii, inclusiv din punct de vedere

financiar, mi-a oferit oportunitatea de a face ceea ce îmi place tare mult (să predau), în week-end, la *Universitatea de vară de la Vălenii de Munte*. Sunt fiică de istoric şi mi-au dat lacrimile când am fost pentru prima oară acolo, după ani de zile de la moartea tatei cu care mă mai duceam la Văleni.

De data aceasta eram în calitate de profesor şi mă gândeam în sinea mea, fără a îndrăzni însă a spune cuiva, nici măcar dragului domn profesor Emil MIHULEAC, cât de fericit ar fi fost tata să mă vadă că predau cursuri în casa devenită între timp muzeu în memoria *Academicianului Nicolae IORGA*. Tatăl meu a fost genul de profesor care a fost iubit de generaţiile de tineri pe care i-a păstorit cu dragoste şi profesionalism. Mai bună dovadă decât că, la peste 28 de ani de la moarte, unii dintre ei mai aprind lumânări la mormânt şi ne mai sună pe noi de sfintele sărbători Pascale şi de Crăciun nu există pentru mine. Tata avea un mare respect pentru Academicianul Nicolae IORGA. Când am mers la *Academia de Studii Economice*, mi-a spus şi că Academicianul Nicolae IORGA a predat Istoria la *Academia de Înalte Studii Comerciale şi Industriale*. Nu cred că profesorul Emil MIHULEAC a ştiut ce mare respect nutream eu încă de mică faţă de Academicianul Nicolae IORGA. Oricum eu nu am avut prilejul de a-i spune. La inaugurare eram prea emoţionată şi erau mult prea multe persoane în jurul dânsului ca eu să îndrăznesc să spun mai mult decît un simplu MULŢUMESC !

Au trecut anii…Încă rememorez cu bucurie perioada în care, graţie profesorului Emil MIHULEAC am predate cursuri de ”*Economie*” la *Şcoala de vară de la Vălenii de Munte*. Ţin minte că, fiind acolo am primit şi telefon din partea soţului că soacra mea de la Braşov murise. Şi atunci, aşa a vrut Dumnezeu, că s-a nimerit ca Domnul profesor să fie în secretariat când am fost chemată la telefon (pe vremea aceea nu erau telefoane mobile)…M-a încurajat simplu, cu omenie…Şi acest lucru chiar a contat pentru mine în acele

momente…Cum a contat de fiecare dată sfatul şi încurajarea pe care mi-a oferit-o când a crezut că este cazul.

Ţin minte de exemplu că, atunci când fostul meu profesor de la *Facultatea de Planificare şi Cibernetică Economică*, prof.univ.dr. Marius Băcescu m-a rugat să pregătesc *o replică la Discursul său de Recepţie când a devenit Membru titular al AOŞR,* am avut o oarecare stinghereală. Nu din punct de vedere profesional. Tema aleasă de domnul profesor nu îmi era de loc străină. Dar eram tare emoţionată să ma aflu într-o astfel de postură. Ţin minte şi acum cu câtă căldură m-a întîmpinat profesorul Mihuleac care mi-a spus că abia aşteaptă să audă ce replică am pregătit…Emoţiile au sporit …Dar când s-a terminat a fost atât de generos încât a lăsat sobrieatea caracteristică de-o parte şi m-a felicitat cu bucurie şi candoare. Aşa cum numai un MARE OM o putea face! A contat foarte mult pentru mine! Recunosc că nu i-am solicitat niciodată ajutorul în nici o privinţă, nici profesional şi nici de viaţă întrucît nu am îndrăznit să îl tulbur cu problemele mele. Puţin înainte să ne părăsească mi-a spus, în prezenţa doamnei, că poate tocmai de aceea m-a apreciat, că am dovedit respect autentic, nesolicitându-i niciodată să mă ajute cu ceva şi rămând fidelă acestui respect şi atunci când era bolnav.

Ar mai fi multe şi felurile împrejurări pe care le-aş putea relata. Dar cred că, punând o ”*măsură în toate”*, aşa cum ne-a învăţat chiar PROFESORUL, e bine să închei.

Din punctual meu de vedere profesorul Emil MIHULEAC a activat cu consecvenţă în laboratoarele vieţii, armonizând cel puţin trei componente de esenţă ale fiinţei umane: *mintea, inima şi sufletul* şi reuşind să le contopească şi să le pună în valoare prin calităţile sale de *MARE OM.*

Această comemorare este un minunat prilej pentru a încerca bucuria

rememorării dragului nostru profesor Emil MIHULEAC. Pot afirma cu toată sinceritatea că am avut privilegiul de a-l cunoaşte, respecta şi aprecia pe *DOMNUL PROFESOR* (scriu aceşti termeni cu litere mari din motive legate de încărcătura în vocaţie, şi dedicare care îl defineşte) căruia cu toţii îi datorăm atât de mult.

Cineva spunea odată că ”…*singura comoară pe care ne-o lasă timpul în trecerea sa ireversibilă sunt amintirile”*. La chemarea gândurilor şi sentimentelor, stârnite de această comemorare, aceste câteva amintiri pe care am avut bucuria să vi le împărtăşesc mi-au revenit în minte, ca nişte străfulgerări, bucurându-mi sufletul. Şi nu ştiu de ce, dar astfel de amintiri parcă sunt mai luminoase decît cele mai recente. Poate din cauza tinereţii.

Ceea ce dă strălucire unei personalităţi sunt virtuţile sale morale, care ţin de caracterul fiecărui individ. În relaţiile sale cu colaboratorii profesorul Emil MIHULEAC a fost întotdeauna un generos. Nu mi-a fost dat să îl surprind invidious. Dimpotrivă! Se bucura de reuşitele celorlalţi! Avea puterea să îi evidenţieze pe cei meritorii şi să îi încurajeze. Profesorul a dovedit o ţinută morală, o tenacitate şi demnitate pe care rar o mai întâneşti în ziua de azi.

A încercat să îi stimuleze în special pe tineri pe care îi provoca subtil făcându-i să tindă căte atingerea unor ţinte înalte, atât în carieră, cât şi ca oameni.

Este greu de cuprins în câteva pagini, o viaţă de muncă, cu bucuriile şi cu neliniştile ei, cu împlinirile, dar şi cu zbuciumul inerent al fiecărei zile. M-am străduit să creionez doar cîteva secvenţe ale acesut parcurs şi să nutresc speranţa că rândurile de faţă vor transmite căldura cu care au fost scrise de către aceea care a avut privilegiul să primească învăţătură la LECŢIA OMENIEI ÎN VIAŢĂ de la un MAGISTRU întru această lecţie.

Sunt convinsă că gândurile şi amintirile mele pioase vor căpăta mai multă

relevanţă şi consistenţă doar alături de cele ale colegilor şi prietenilor care vor scrie în acest volum omagial. Unul a avut iniţiativa: arhitectul Gheorghe IONAŞCU. Celălalt, juristul Geo STROE se străduieşte ca acest volum să prindă viaţă şi să vadă lumina tiparului. Cu siguranţă toţi cei care au scris, fie şi numai cîteva gânduri au făcut-o cu DRAGOSTE ŞI RECUNOŞTINŢĂ !

Cred ca nu este important dacă suntem mulţi sau puţini cei care, dincolo de frămăntările şi zbuciumul cotidian, am încercat să prefigurăm un simbolic ”*arc peste timp*” *in memoriam dragului nostru profesor*. De regulă nu mă las influenţată de puterea ”*numărului*” de autori, de pagini şi alte elemente cantitative. *Calitatea autentică* a unui volum de acest tip e conferită mai degrabă de emoţia, trăirea şi mesajul de profund respect pe care îl degajă.

În fapt, cîtă vreme vom şti să ne cinstim înintaşii, să le respectăm memoria amintindu-i şi comemorâdu-i ca semn de pioasă şi respectuoasă amintire, înseamnă că nu s-a pierdut încă şansa spre un viitor mai bun, către care au aspirat şi generaţiile care ne-au precedat şi care şi-au pus o nădejde în noi.

Avem o datorie de credinţă nu numai faţă de înanintaşi, care au dorit să le ducem mesajul mai departe, ci şi faţă de cei ce ne vor urma la un moment dat (când o rândui Dmnezeu)!

A scrie cîteva rînduri despre înanitaşi, a aprinde o lumînare simbolică la ceas de comemorare (inclusiv în tainiţa sufletului fiecăruia dintre noi), a şterge o lacrimă de aducere aminte şi a pune o floare a speranţei pe un mormânt este o datorie de suflet pe care o avem chiar şi faţă de noi, ca oameni !

Cine uită să mai aibă rădăcini, cine uită că a crescut tocmai pentru că părinţii, profesorii, oamenii în general l-au ajutat în felurite chipuri să ajungă acolo, acela se poate scuza lamentabil cât de ”*copleşit*” este de importanţa poziţiei pe care vremelnic o are pe acest pământ, fie în plan social, profesional

sau familial. De fapt, adevărata valoare a unui om, a caracterului acestuia este nu să laude pe cineva cu făţărnicie atunci când acela are ”*putere*” şi când speră ca aceste laude să îi deschidă portiţa către a putea solicita te miri ce ajutor de moment…

Adevărata valoare se vede atunci când ajuţi dezinteresat, aşa cum a făcut cu fiecare dinte noi PROFESORUL Emil MIHULEAC, şi mai ales atunci când poţi să laşi pentru o clipă totul de-o parte şi să dovedeşti că respectul tău a fost autentic şi că el trece dincolo de graniţa dintre viaţă şi moarte, în perenitate, acolo unde numai valorile autentice răzbat în timp !

Deci, cred cu tărie că, chiar dacă volumul acesta nu va fi un volum cu un număr mare de pagini, ci va fi o mică *cărticică*, care a fost însă *scrisă cu dragoste,* ea tot merită să vadă lumina tiparului. Ca semn de aducere aminte şi de prezenţă a profesorului în rîndul discipolilor.

Sunt încredinţată că, dacă ar putea să ne vadă, aşa cum spunea cândva cineva ca şi cum ”*eternitatea ne priveşte pe la spate*” s-ar bucura să vadă că am reuşit totuşi, o mână de oameni, să ne reunim pentru o cauză nobilă şi frumoasă.

Mai ales în astfel de vremuri tulburi, de fapt dovedim că ne respectăm pe noi înşine făcând acest lucru şi făcând cumva subtil *”diferenţa”* faţă de cei ancoraţi parcă obsesiv de mult în *”acum şi aici*”, în *”clipă”,* în tentativa de a extrage un *”profit”* (de ordin material şi/sau pe linia ierahiei socio-profesionale şi nu numai…) chiar dacă merg pe căi mai mult sau mai puţin ortodoxe, *de la mica ciupeală, la marea învîrteală*.

Sunt convinsă, că mulţi sau puţini, atâţia câţi am rămas, important este că nu l-am uitat, cî îl venerăm şi îl stimăm în continuare pe dragul nostrum profesor, Emil MIHULEAC ! Şi că o facem aşa cum cred că şi-ar fi dorit

dragul nostru profesor, căruia îi plăcea să ne vadă alături unul de altul, ***în ECHIPĂ*** !

În încheiere, subliniez că am ales să mă refer la OMUL şi PROFESORUL Emil MIHULEAC întrucît aşa l-am perceput eu.

Poate că sunt subiectivă, dar nu numai că sunt cadru didactic, dar mă şi trag dintr-o familie de dascăli şi pentru mine profesorul rămâne în continuare Profesor. Cu toate că nu l-am avut profesor, i-am simţit prezenţa într-o manieră implicită. Un profesor influenţează chiar dacă nu l-ai ascultat niciodată de la catedră, influenţează prin simbol, prin puterea faptelor. În calitate de Preşedinte al ***Secţiei de ştiinţe economice, juridice şi sociologie al AOŞR*** Profesorul Emil MIHULEAC a activat ca un adevărat mentor şi magistru.

Omul Emil MIHULEAC s-a remarcat prin demnitate, optimism, flexibilitate, înţelegere faţă de semeni, fineţe, dar şi printr-o ironie revărsată cu diplomaţie atunci când considera necesar. Şi mai ales prin darul de a pătrunde în sufletul oamenilor.

Profesorul Emil MIHULEAC, deşi a îmbrăcat haina militară cu dragoste de ţară şi respect, rămâne în amintirea mea înveşmântat în hainele luminoase ale unui caracter ales, descinzând parcă dintr-un ţinut străjuit de bunul-simţ şi de o modestie bine temperate.

IN MEMORIAM PROFESORULUI ŞI OMULUI EMIL MIHULEAC

toată preţuirea şi dragostea noastră!

Dumnezeu să îl odihnească în pace !

REMEMBER

- EMIL MIHULEAC - şi Carpaţii României

PROFESOR - GENERAL şi OM al ŢĂRII SALE

Prof.dr. Dr.H.C. Radu Rey,

Membru corespondent al *Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice*,

Preşedinte fondator al *Forumului Montan din România*,

Membru în *Comitetul Naţional MAB (Omul şi biosfera) - UNESCO*

Prin 1986, mă aflam într-o situaţie foarte delicată din cauza lucrărilor, iniţiativelor şi atitudinii mele publice exprimate prin serii de articole în reviste ca *Flacăra, România Pitorească* sau *România Liberă* şi chiar „*Era Socialistă*" - făţiş în favoarea dezvoltării proprietăţii private din zonele montane, necooperativizate. Se adunau „nori negri" în jurul meu, din ce în ce mai ameninţători - într-o lume obsedată politic de colectivismul din agricultură şi de proprietatea de stat.

Într-un astfel de moment a intrat în micul meu birou de medic veterinar din Vatra Dornei un fost coleg de şcoală primară, fiu de preot, inginerul chimist Ioan Olaru, angajat în cadrul Centralei Cooperaţiei de Consum din Bucureşti.

Am discutat mult şi multe împreună şi mi-a propus să mă prezinte unei persoane importante şi de înaltă calitate profesională şi morală.

Aşa l-am cunoscut pe omul care avea să-mi devină un mare protector, atât de necesar şi totodată un îndrumător şi profesor în sferele managementului şi juridic şi în mare măsură un preţios sfetnic în atât de complicatul domeniu al politicii.

M-a invitat să particip, cu o expunere a problematicii economiei sociale din Carpaţii României, în cadrul elitist al Asociaţiei Juriştilor din România - o

adevărată şcoală de drept şi sociologică - pe care o coordona cu profesionalism şi talent managerial şi totodată o „pepinieră” de tinere valori - speranţe, pentru viitor. Accentele şi îndrumările profesorului-general Emil Mihuleac vizau domeniile cunoaşterii, ale ştiinţei - în diverse ramuri şi ştiinţa managementului - în general, zonă în care a excelat şi se bucura de o mare recunoaştere naţională.

Prin verticalitatea sa profesională, prin vastitatea cunoştiinţelor sale, prin atitudinea sa optimistă şi încurajatoare, mai ales faţă de tineri, ca şi printr-un mare prestigiu de care se bucura în cadrul Armatei, cu o afecţiune specială pentru Corpul jandarmeriei române - prin accesul la diverse zone de influenţă şi legăturile speciale în cadrul academic, Emil Mihuleac a fost una din marile personalităţi pozitive, remarcabile - ale României, care nu se afişa opulent ci se consuma cu folos şi mai mult discret, în spirit echilibrat şi cu o viziune deschisă spre viitor şi spre încurajarea valorilor naţionale autentice.

Un „om mare” - dar atât de modest în relaţiile sale înalte, ca şi în viaţa personală, ca soţ şi părinte, exemplar...

După ce a pătruns în profunzimea problematicii zonelor de munte, a intevenit radical pentru temporizarea atmosferei ostile şi a exceselor care „înfloreau”, mai ales în sfera oficială politico-administrativă de la Suceava, dar şi la centru şi m-a sfătuit să mă concentrez spre cercetarea montanologică, spre latura ştiinţifică şi realizarea unei teze de doctorat - în domeniu, finalizată în 1987 la Institutul Agronomic din Cluj-Napoca - fiind unicul doctorat, pregătit în 9 ani, consacrat dezvoltării gospodăriilor ţărăneşti, private, din Carpaţii României.

Le spunea negativiştilor şi unor factori din zona organelor dure: „lăsaţi-l să lucreze, el este un cercetător - vizionar şi s-ar putea ca România să aibă nevoie cândva de aceste acumulări...” Ce intuiţie... Ca să nu mai vorbesc

despre reacţia sa de apreciere şi satisfacţie după primirea mea în 13 noiembrie 1981 în audienţă specială la Nicolae Ceauşescu, care a avut ca efect stoparea colectivizării zonei montane (ce fusese deja decisă...).

Ce de comentarii a avut în legătură cu salvarea patrimoniului tradiţional, ce aprecieri legate de rolul muntelui în caz de necesitate...

A fost foarte bucuros de apariţie cărţilor „Viitor în Carpaţi" şi „Civilizaţie Montană" şi a apreciat deosebit efectele acestora: bursa la Universitatea din Innsbruck-Tirol oferită de guvernul Austriei şi vizitele importante primite la Vatra Dornei din Statele Unite şi din China - care, în perioada 1980-1989 - constituiau evenimente puţin obişnuite...

Şi a venit Decembrie 1989!

Încă din ianuarie 1990 am plecat la Bucureşti, convins că venise vremea unei descătuşări, a unei schimbări politice favorabile proprietăţii private şi implicit gospodăriilor ţărăneşti din munţi, care erau şi purtătoarele cele mai fidele a spiritului de proprietate şi libertate şi ale celor mai semnificative tradiţii economice, culturale şi spirituale ale poporului nostru, atât de înzestrat şi de încercat...

• Apartamentul - destul de modest - al profesorului-general, Emil Mihuleac, devenise un fel de „stat major" - pentru o bună orientare în abordarea problematicii zonelor de munte - la nivel naţional: crearea unui cadru organizatoric guvernamental, oficial, specializat; crearea de instituţii de cercetare, de învăţământ superior şi mediu - profesional, formarea-specializarea unor cadre tehnice, forme de sprijin pentru agricultorii montani, modernizarea gospodăriilor montane, a agroturismului şi turismului rural montan.

Între colaboratori apropiaţi se regăseau ing. Ioan Olaru, arh. Gheorghe Ionaşcu, care vor avea rolul lor la evoluţiile ulterioare legate de zonele

montane.

Am avut un crez neclintit şi o voinţă de fier şi am avut alături oameni adevăraţi - cu care am reuşit să înfiinţăm Comisia Zonei Montane din România - secretariat de stat, în cadrul ministerului agriculturii (deşi noi am precizat că poziţionarea în subordinea directă a Guvernului ar fi fost mult mai potrivită - cum s-a şi adeverit mai târziu) cu 28 Comisii judeţene ale zonei montane, să înfiinţăm Institutul de Montanologie, Cristian - Sibiu şi Centrul de Formare şi Inovaţii pentru Dezvoltare în Carpaţi - de la Vatra Dornei - instituţii care, toate, reprezentau o mare noutate pentru ţara noastră, în condiţii de „pionierat”. . .

Zeci de oameni de calitate, specialişti-experţi, care au intrat în „sistemul montan”, l-au cunoscut îndeaproape, l-au îndrăgit şi l-au respectat, fără rezerve, pe generalul profesor Emil Mihuleac, un mare sfătuitor şi susţinător, care, deşi la o vârstă înaintată - nu a ezitat să se implice şi personal („Cine nu are bătrâni - să-i cumpere . . .”).

Se bucura sincer alături de noi - de fiecare „victorie” în construcţia instituţională şi legislativă, era mereu invitat de onoare şi venea nu doar cu plăcere, dar şi cu contribuţii profesionale proprii, folositoare.

Acţiunile şi prezenţele sale au fost numeroase - dar aş aminti câteva mai semnificative:

A luat iniţiativa pentru înfiinţarea unei Facultăţi de Economie Montană - la Vălenii de Munte, în cadrul Universităţii Spiru Haret - care a funcţionat timp de patru ani - având profesori entuziaşti, unii făcând naveta cu trenul de la Bucureşti, la ore foarte matinale şi cu interese materiale minore....

În 1994 - după întâlnirea cu delegaţia Consiliului European, a Asociaţiei Europene a Aleşilor Munţilor (AEM) şi Euromontana şi delegaţii ale ţărilor carpatice - România, Cehia, Slovacia, Polonia şi Ungaria - pentru validarea „Proiectului Carpaţi” al cărui autor eram, în prezenţa Preşedintelui României şi

a 7 miniştri - la Băneasa, unde s-a decis înfiinţarea Centrului de Formare şi Inovaţii pentru Dezvoltare în Carpaţi - Vatra Dornei, cu delegaţii străini ne-am deplasat în vizită la Facultatea de Economie Montană de la Vălenii de Munte - vizită organizată special de dl. profesor, general - Emil Mihuleac.

Preşedintele AEM, venerabilul Eduardo Martinengo, o personalitate europeană şi autor a primei „Legi a Muntelui" din Italia (1970) - prima din Europa, a fost entuziasmat şi a spus public că imediat ce se va înapoia va propune guvernului italian înfiinţarea unei astfel de facultăţi de economie montană în Italia - după „modelul românesc"...

Dar „conjuncturile" au decis altfel: după două vizite, împreună, la noul Rector al Universităţii din Bucureşti - care era şi preşedintele unei Comisii de acreditare, Facultatea „pilot" de economie montană - de la Vălenii de Munte a fost .... desfiinţată (!), iar studenţii munteni, în anul IV, extrem de ataşaţi idealului profesional pentru care optaseră - au fost împrăştiaţi, pe la alte Facultăţi economice.... Atât l-a dus mintea pe acel „Rector".....!

A fost nu doar o mare dezamăgire ci o adevărată „durere" - faţă de ignoranţa şi iresponsabilitatea unor factori de decizie lipsiţi de orice orizont...

În 1997 - D-sa a reuşit să convingă Academia Română şi, pentru prima oară în istoria ţării, Aula Magna a găzduit un seminar naţional consacrat Carpaţilor României.

Un mare succes ştiinţific şi totodată un moment de conştientizare, sensibilizare şi de încurajare - pentru continuitate...

Şi din nou un paradox al timpului: în toamna aceluiaşi an, un oarecare trecător ministru al agriculturii (Dinu Gavrilescu) a decis (impardonabil) desfiinţarea structurii pentru munţi din cadrul Ministerului Agriculturii, cu toate cele 28 servicii specializate din 28 judeţe cu zone montane.

Şi mai mult - desfiinţarea Institutului de Montanologie de la Sibiu -

unitate de cercetare stiinţifică - unicat în Sud-Estul Europei! Şi asta o făcea un aşa zis „om de ştiinţă”, membru al Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice!!

Câtă tristeţe şi descurajare! Cu mari eforturi, la care a contribuit direct şi la care s-a raliat şi mult regretatul poet şi Senator Adrian Păunescu şi Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice, după debarcarea respectivului „ministru” s-a reuşit reînfiinţarea acestui institut, cu multe pierderi de cercetători şi de patrimoniu. . .

În optimismul pe care ni-l inducea, când mă găseam şi eu „exilat la marginea imperiului„ , graţie aceluiaşi „ministru”, împreună am reuşit totuşi să aducem în stare de funcţionalitate şi să formăm experţii Centrului de Formare şi Inovaţii pentru Dezvoltare în Carpaţi - Vatra Dornei, unicat în Sud-Est-ul Europei, instituţie care-şi va câştiga în următorii 15 ani prestigiu naţional şi internaţional, specializând aproape toţi specialiştii agriculturii montane din România şi tineri agricultori montani, dar şi din alte ţări estice, ca Ucraina (regiunea Cernăuţi), generând „obiective-pilot”, cu un succes special în agroturism şi turism rural-montan (cca. 7000 pensiuni!) în 2010 înregistrând cca. 5.000 (cinci mii) de absolvenţi.

În 1995, Profesorul-General Dr. Emil Mihuleac scria în Cartea de Onoare a CEFIDEC Vatra Dornei alese cuvinte de îmbărbatare pentru tânăra instituţie - cu un viitor mare în faţă!...

Dar .... în 2010, un alt „ministru” al agriculturii (Mihail Dumitru) hotărăşte că nu mai trebuie o astfel de instituţie şi desfiinţează atât CEFIDEC - Vatra Dornei, cât şi Agenţia Naţională a Zonei Montane - după 20 de ani de activitate fertilă! Din nou, România nu mai avea munţi?!

• Cred că de acolo, din eternitatea din care ne priveşte spiritul său, marele dascăl, general şi om al naţiei, suferă alături de noi şi se întreabă ce se întâmplă cu Carpaţii României, ce fel de societate debusolată şi-a făcut loc?

Unde au rămas responsabilitatea, respectul şi dragostea pentru Ţara în care s-au născut şi care-i hrăneşte şi încă-i mai şi rabdă...?

Nu pot să închei acest „remember” fără să consemnez rolul decisiv pe care D. Profesor, General Dr. Emil Mihuleac, împreună cu Dl. General Dr. Vasile Cândea, l-au avut la renaşterea Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România şi la înfiinţarea „Jandarmeriei Montane” şi mă bucur că am putut contribui la împlinirea acestui proiect.

Rămân şi rămânem mulţi cei care l-au cunoscut, între care discipoli de înaltă ţinută şi competenţă, cu o respectuoasă şi caldă amintire pentru un mare OM şi fiu al naţiei, un exemplu de dăruire şi profesionalism şi de conduită morală şi ne îndreptăm gânduri şi sentimente sensibile pentru distinsa sa familie, pentru doamna Mihuleac şi Vanda, fiica sa mult iubită.

Vatra Dornei, 17 sept. 2012

Profesorul univ. doctor gral (r) Emil MIHULEAC, decanul ştiinţei managementului din România

Conf. univ. dr. arh. Gheorghe IONAŞCU
– Universitatea *Spiru Haret*, Buc.,
Membru correspondent al *Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România,*
Membru al *Comitetului Naţional MAB (Omul şi biosfera)-UNESCO*,
Membru în *Consiliul Naţional al Asociaţiei Culturale pro Basarabia şi Bucovina,*

La 12 ani de la trecerea sa la cele veşnice, personalitatea **Omului** şi **Domnului** care a fost **Emil Mihuleac**, general, profesor şi prieten adevărat, ne impresionează într-atât, încât am considerat, de acord cu domniile voastre, ca trebuie să ne reamintim de dumnealui şi împreună.

Am convingerea că, domnul dr. Emil Mihuleac a construit bazele *ştiinţei conducerii*, a *managementului* în România şi că poate fi numit, pe drept cuvânt: ***Decanul ştiinţei managementului din România***.

Prin lucrările publicate şi prin activităţile de promovare a acestei ştiinţe, domnia sa are, credem, cea mai importantă contribuţie teoretico-metodologică la conturarea ei.

Multora dintre noi le-a deschis mintea, încurajându-i să se dedice activităţilor de cercetare, sau i-a îndemnat să scrie. Mă număr printre ei.

De asemenea, având adânc înrădăcinat cultul muncii, cum aminteşte şi fiica lui Vanda, stabilită la Paris, în fiecare dimineaţă, la ora 5,00 era deja la birou, analizând fişele bibliografice şi trecând la scris.

Până în anul 1989 am avut ocazia să-i duc manuscrisele la o dactilografă, care stătea în apropiere de locuinţa mea, aşa că o parte din cărţile publicate am avut şansa să le citesc primul.

Avea un scris mărunt, ordonat şi citeţ. Niciodată, lucru rar întâlnit, dactilografa nu s-a plâns că nu i-a înţeles scrisul.

Mi-a plăcut o formulare laconică nescrisă, sugerată de domnul profesor: ***fără a înceta să rămână o artă, managemnetul a ajuns între timp şi o ştiinţă***, *prin generalizarea experienţei umane, dătătoare de învăţăminte.*

Diferenţa fundamentală dintre opera domnului dr. Emil Mihuleac şi a altor cercetători din domeniul managementului, este aceea că domnia sa s-a axat pe managementul văzut ca ştiinţă, capabil să asigure orientarea tuturor activităţilor umane şi nu numai pe managemnetul operaţional din diferite domenii.

La ASE managementul este văzut ca fiind exclusiv al întreprinderii, la UPB al întreprinderii industriale, la şcolile de funcţionari publici – ca *managementul administraţiei*.

Ori, ceea ce se observă în opera scrisă a maestrului este tocmai abordarea managementului ca ştiinţă a conducerii tuturor domeniilor, fară a omite învăţământul, educaţia, cultura, sănătatea, ştiinţa şi chiar sportul, astfel încât concluzile sale au o certă valoare ştiinţifică.

După dispariţia sa, constatăm că multe din afirmaţiile sale privind viitorul s-au adeverit.

Putem să fim recunoscători maestrului nostru pentru bogăţia şi originalitatea ideilor sale, pe care ni le-a împărtăşit verbal, sau ni le-a lăsat în scris, în cele peste 20 de cărţi şi peste 100 de articole.

Astfel, dintre publicaţiile sale de după 1990 reţin atenţia, între multe altele, următoarele idei:

- necesitatea dezvoltării şcolii româneşti de managament, a atragerii tinerilor la activitatea de ceretare fundamentală şi aplicativă;
- necesitatea reformei managementului parlamentar, pentru modernizarea şi

dinamizarea activităţilor de instituire a legislaţiei moderne, adecvate cerinţelor europene şi mondiale;

- actulitatea dezvoltării managementului guvernamental, cunoscând faptul că *nu există ţări sărace şi ţări bogate, ci ţări slab sau bine conduse*;
- întreprinderile mici şi mijlocii au un viitor sigur în Romnia, urmând a contribui fundamental la dezvoltarea activităţilor de servicii şi de mică industrie, precum şi la formarea clasei de mijloc, procese care vor asigura instalarea societăţii democratice şi a economiei competiţionale de piaţă;
- alte idei noi şi folositoare.

Ca membru al *Asociaţiei Oamenilor de Ştiinţă* din anul 1991 şi al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din 2002, l-am secondat cu plăcere, ca secretar al *Centrului de Activităţi Managemeriale*, în perioada 1993-96 şi ca secretar al Secţiei de Ştiinţe Economice, Juridice şi Sociologie, în perioada 1995-1997, încercând să menţinem dezbaterile pe probleme de Management, care se desfăşurau în sediul Academiei Oamenilor de Ştiinţă, Calea Griviţei 21, etajul V.

Faţă de gândurile aşternute aici, aş încheia cu spusele distinsului nostru academician, susţinător al ştiinţei managementului, domnul Mihai Drăgănescu, care preciza într-o alocuţiune din anul 2000, cu prilejul unei lansări de carte a aceluiaşi, despre domnul gral® dr. Emil Mihuleac, că acesta era, citez: ***o personalitate de excepţie a vieţii nostre academice, în înţelesul ei cel mai larg, un om integru, o îmbinare de atitudine clasică şi modernă, un om pe care nu poţi să nu-l admiri şi să nu-l respecţi.***

Să ne bucurăm de opera lăsată de Domnia sa, fiindu-i adânc recunoscători şi să încercăm să o ducem mai departe, manifestând străduinţă în promovarea ştiinţei în general şi a *ştiinţei conducerii*, în mod special.

Ferice de familia care a avut un asemenea om.

Ferice de distinsa sa soţie cu care a convieţuit peste 60 de ani.

Ferice de de talentata sa fiică, graficiana Vanda Mihuleac de la Paris, consacrată pe plan internaţional.

Ferice şi de colegii din cadrul Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, care au avut şansa să lucreze cu Domnia sa.

Fără a fi lipsiţi de tristeţea datorată absenţei sale dintre noi, să fim optimişti şi să-i urmăm calea deschisă, prin ştiinţa managementului, către construcţia unei României moderne, orientată către democraţie şi civilizaţie.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

EMIL MIHULEAC ESTE IN FIECARE DINTRE NOI

Doctor în Ştiinţe juridice GEO STROE
presedinte fondator al *Fundaţiei Academia DacoRomână* şi
al *Partidului României Europene,*
director fondator al *Editurii DacoRomâne TDC*

Au trecut anii şi Emil Mihuleac e mai necesar ca niciodată. Icoana sa urcă tot mai sus, cu fiecare an, cu fiecare nouă primăvara, cu fiecare nouă toamnă. România are nevoie mai mult ca niciodată de Ştiinţa conducerii.

Dacă avem o problemă grea, ea este problema conducerii României.

Colectivul de cercetare interdisciplinară ”Ştiinţa conducerii” aduna cu modestie şi în deplină discreţie oameni curioşi, preocupaţi de problematica delicată a conducerii sociale.

Ştiinţa conducerii s-a pulverizat în mai multe părţi şi a creat noi capete de pod în domeniile în care membrii acestui colectiv au activat, erau în curs de afirmare ori s-au afirmat ulterior, ori umează să se afirme în viitor.

Aşa se face că prin specializările obţinute în domeniile de activitate au reprezentat vârfuri ale unor iniţiative, fie că au obţinut funcţii de conducere, au infiinţat instituţii, fundaţii, asociaţii, au ocupat catedre, demnităţi până la funcţii ministeriale în administraţie sau instituţii centrale de stat, în universităţi, institute de cercetare, afaceri, bănci, au scris cărţi şi proiecte de specialitate, au proiectat şi realizat invenţii, inovaţii şi au incercat să aducă noul în sectoarele în care au activat sau activează încă.

Cu mai mult timp în urmă am publicat lucrarea intitulată ***Ştiinţa dacoromânisticii pe înţelesul tuturor.***

Până se vor clarifica toate cercetările, Fundaţia Academia DacoRomână continuă.

Ştiinţele cu care are **legături** strânse dacoromânistica sunt ştiinţa conducerii, ştiinţele politice, juridice, europenistica, ştiinţele economice, matematica, logica, sociologia, psihologia, lingvistica, arheologia, teoria generală a sistemelor, informatica, ştiinţele tehnice, cibernetica, praxiologia, medicina, birotica, alte ştiinţe. Practic, nu există domeniu al cunoaşterii şi acţiunii cu care să nu aibă legături mai mult sau mai puţin importante ştiinţa dacoromânisticii.

Legăturile dacoromânisticii cu alte ştiinţe, aşa cum au fost ele puse în evidenţă de către izvoarele recunoscute pentru fiecare dintre ele, se menţin şi vor continua să se dezvolte ca urmare a interconexiunilor din cercetările efectuate de-a lungul timpului. Ele se evidenţiază în teoria dacoromânisticii.

Finalitatea imediată a dacoromânisticii o constituie *ridicarea conştiinţei de sine a fiecărui român la nivelul exigenţelor timpului conte*mporan pe continentul Europa. **Scopul** ei, pe termen lung, este unul asimptotic, de conservare a identităţii, independenţei, a continuităţii şi permanenţei dacoromânităţii prin acţiuni concrete, în lupta pentru eternizarea valorilor temporale proprii de pretutindeni.

Rezistenţa prin cultură trebuie protejată cu orice preţ.

Sunt convins că **dacoromânistica** îşi va găsi locul şi rolul în inima, în gândul şi simţirea dacoromânilor de azi şi din totdeauna. Ea ***se va apropia asimptotic de adevărul şi înţelepciunea unei naţiuni vechi***, care, în baza instinctului *natural, sine qua non,* propriu naţiunii, a răzbit în mod firesc prin milenii întunecate şi sălbatice. Iar semnele vremurilor arată, oarecum, că lumea se întoarce inexplicabil, la mileniul întunecat pentru a ieşi la lumină după un ocol nedefinit.

Conform menirii lor istorice, unele naţiuni primejduiesc viitorul nostru prin faptul că nu-şi pot îndeplini menirea lor (prin infiltrări, adversităţi, războaie

atipice nedeclarate contra valorilor şi modului de viaţă românesc) decât nimicind sau slăbind continuu menirea naţiunii dacoromâne.

Dacoromânistica trebuie să ofere soluţii decidenţilor şi actanţilor naţionali pentru menţinerea, dezvoltarea şi înflorirea continuă a naţiunii noastre.

Bibliografie selectivă

1. Nicolae Densuşianu, *Dacia preistorică,* Ed. Semne, 2004,

2. C. Rădulescu – Motru, *Românismul – catehismul unei noi spiritualităţi,* Fundaţia pentru literatură şi artă Regele Carol II, Bucureşti, 1936, reeditare Editura Semne, 2008,

3. Geo Stroe, *Ştiinţa dacoromânisticii pe înţelesul tuturor*, Ed. Tempus, Bucureşti, 2000,

4. Mircea Eliade, *Istoria credinţelor şi ideilor religioase,* Ed. şt. şi enciclopedică, Bucureşti, 1986,

5. Vasile Pârvan, *Getica,* Ed. Meridiane, Bucureşti, 1982,

6. Augustin Deac, *Istoria adevărului istoric,* Ed.Tentant, 2002.

DOMNUL PROFESOR DR. EMIL MIHULEAC

Jurist Adriana Popescu

Dr.ing. Vasile Popescu

Pentru prima dată în România în 1942, domnul profesor Mihuleac a folosit într-o lucrare intitulată „Ştiinţa şi arta de a comanda, calităţile şefului", denumirea de Ştiinţa conducerii, astfel că anul 1942 reprezintă anul de referinţă în fundamentarea ştiinţei managementului în România şi a Şcolii de Ştiinţa Managementului de la Bucureşti.

Absolvent a numai puţin de şase facultăţi: drept, economie, filozofie, ştiinţe politice, matematică-informatică, academia militară, domnul profesor Emil Mihuleac dovedind o solidă pregătire pluridisciplinară, va rămâne o îndelungată perioadă de timp personalitatea cea mai importantă în istoria managementului din ţara noastră.

Autor a unor ample lucrări în domeniul managementului domnul prof. Mihuleac are o contribuţie valoroasă la reaşezarea teoriei şi practicii managementului în economia de piaţă în condiţiile tranziţiei din România, lucrarea „Ştiinţa managementului.

Metodologia managerială. Metode de conducere" reprezenta un valoros compendiu al ştiinţei managenetului.

Managementul este obligatoriu în realizarea oricărei acţiuni umane, iar calitatea acestuia este hotărâtoare pentru reuşita acţiunii.

Analiza insucceselor unor acţiuni duce întotdeauna şi la o eroare de management, însă o asemenea eroare implică deci, competenţa oamenilor de unde reiese importanţa hotărâtoare a factorului uman în realizarea managementului.

Nu este suficient a enunţa idei ori a declara că se aplică managementul fiind necesar a dispune de oameni cu aptitudini şi capacitate managerială în vederea

optimizării actului de conducere.

Managerul trebuie să fie un lider precum şi un responsabil social nu numai în activitatea sa ci, în primul rând, un lider prin caracterul său, în sensul că este omul care se impune prin autoritatea sa profesională, morală şi socială în această perioadă de globalizare a societăţii, de tonificare a mediului înconjurător, a oamenilor.

Tenacitatea şi perseverenţa ştiinţifică a domnului prof. Emil Mihuleac se reflectă şi în organizarea şi formarea în perioada anilor 80 a Colectivului de Ştiinţa Conducerii ce a avut ca activităţi, dezbateri lunare şi simpozioane la nivel naţional în domeniul managementului precum:

- 15 ani de la „Expunerea la deschiderea colocviului privind problemele ştiinţei conducerii – 6 aprilie 1972" – 06. 04. 1987
- Un deceniu de cercetări în domeniul ştiinţei conducerii la Asociaţia Juriştilor din R.S.România – 18.01.1988.
- Conducerea şi dreptul – rezultatele cercetării ştiinţifice pe anul 1988 – 05. 12. 1988.

Participând la lucrările acestui colectiv remarcam de fiecare dată generozitatea şi devotamentul pentru comunicare a ceea ce era nou din partea domnului profesor care prin modalităţile de abordare a diverselor teme de discuţii stimula interesul participanţilor pentru documentare, pentru intensificarea cercetărilor interdisciplinare.

În aceste condiţii prelegerile aveau un caracter interactiv oferind celor interesaţi climatul util pentru aprofundarea cunoştinţelor necesare cercetării şi dezvoltării ştiinţei managementului.

octombrie 2012

EMIL MIHULEC – CREATIVITATEA SI CARPATII

Ing. IOAN OLARU

La începutul deceniului al VIII-lea al secolului XX, sub coordonarea ştiinţifică a Profesorului, noi "ucenicii" în învăţarea creativă a "ştiinţei conducerii" din grupul interdisciplinar al Centrului de Perfecţionare MEFMC şi apoi din structura holistică de cercetare – proiectare – dezvoltare PIVEN din cadrul CENTROCOOP (obiectivată în special pentru studii neconvenţionale din domeniul energiilor ecologice nepoluante), am avut şansa de a dezvolta sisteme practice optimal originale, generalizate ulterior în concepte teoretice sau metodologii de management creativ-inovativ.

Rememorând drumul parcurs, voi marca un moment relevant în cunoaşterea şi recunoaşterea coplementarităţii sinergetice a colaborării cu Domnul General Mihuleac: simpozionul "*Perspectiva multidisciplinara asupra creativitatii*", Busteni, 12-13 septembrie 1983, cand, impreuna cu Domnul Profesor Universitar Doctor Emil Mihuleac, am prezentat comunicarea " Echipele pluri- şi interdisciplinare de concepţie – componente strategice ale întreprinderilor moderne creativ – inovative".

Apreciem cu această ocazie că dacă în trecut evoluţia de la procese creative la procese de producţie intrinsece aveau loc la intervale relativ mari, în prezent această trecere trebuie să se manifeste în timp foarte scurt, întreprinderea modernă creativ-inovativă caracterizându-se mai ales prin faptul că reprezintă un cadru organizatoric-funcţional în care ideile noi se transformă în produse şi servicii competitive, inovaţia – sub toate formele: tehnică, tehnologică, de management – constituind primul factor al dezvoltării şi eficienţei.

Atmosfera de participare tip brainstorming completată cu demersurile

sistemice, multi- şi interdisciplinare ce caracterizau dezbaterile din colectivul nostru, unitar în diversitate, coordonat cu multă competenţă şi afectivitate de către mereu tânărul Profesor Universitar Doctor Emil Mihuleac, au germinat concept teoretice şi metodologice noi, în domenii de avangardă pentru acea perioadă (anii ‘80), foarte curajoase şi tranşante, susţinute însă de o rigoare ştiinţifică imbatabilă.

Contribuţia noastră originală în domeniu s-a materializat şi în paradigma “optimizării sinergetice după criterii valorice globale”, instrument ştiinţific care a stat la baza multor invenţii şi obiective de dezvoltare în care economicul, socialul şi ecologicul erau abordate simultan, eficient şi competitiv.

În acest context, abordând şi problematica optimizării conducerii (şi a managementului) sistemelor teritoriale, am ajuns la conceptualizarea şi elaborarea unei strategii cadru de dezvoltare adecvată ţărilor din aşa-zisa “lume a III-a”, ca replică la “două decenii de eşec a gândirii practicii capitalismului occidental (prin consultanţii ONU) pentru strategii de eficientizare a ţărilor în curs de dezvoltare.

Experienţa milenară a practicilor tradiţionale de cultură şi civilizaţie montană carpatică, ce explică rezistenţa şi perenitatea neamului geto-dac, studiată cu profesionalism şi preluată în adaptări moderne optimal, a constituit principalul izvor de informare pertinentă, precum atingerea performanţelor manageriale metodologice sistemice la care am ajuns.

“Formele de materializare şi generalizare în practica socială au fost diverse, mai ales neconvenţionale. Un exemplu: aprobarea în anul 1984 la cel mai înalt nivel ştiinţific şi politic a realizării unei expediţii originale româneşti “CU PLUTA PE MUNŢII LUMII” cu un trimaran construit la Iaşi, şi un echipaj de 7 membri (printre care se numărau Ovidiu Bujor, Radu Rey şi subsemnatul Ioan Olaru) având ca obiectiv principal oferta noastră (în cele 60

de ţări din lumea a III-a) pentru o nouă strategie de dezvoltare pe plan economic, ecologic şi social" după modelul de *dezvoltare durabilă carpatică,* promovat de Domnul Profesor Universitar Doctor Emil Mihuleac şi echipa sa neconvenţională.

Omagiul nostru pentru magistru, cu regretul că nu veţi fi fizic cu noi în momentul dezvăluirilor adevărurilor. Timpul a sosit!!! Spiritual sunteţi cu noi şi vă iubim la fel.

Octombrie 2012

Grupul de iniţiativă, format din membrii Comisiei de Management din A.O.Ş.R., care a hotărât şi colaborat la realizarea prezentei lucrări.
De la stânga la dreapta: Ing. Ion Olaru, dr. jr. Gheorghe Stroe,
prof. dr. Emilian Dobrescu, dr. ing. Vasile Popescu,
prof. dr. H.C. (gral.r.) Vasile Cândea, prof. dr. ec. Marius Băcescu.

Grupul de iniţiativă, format din membrii Comisiei de Management din A.O.Ş.R., care a hotărât şi colaborat la realizarea prezentei lucrări.
De la stânga la dreapta:
Ing. Ion Olaru,
dr. jr. Gheorghe Stroe,
Conf. dr. arh. Gheorghe Ionaşcu,
prof. dr. Emilian Dobrescu,
prof. dr. H.C. (gral.r.) Vasile Cândea,
prof. dr. ec. Marius Băcescu.

Conducerea Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România, la prezidiu:
Prof. univ. dr. H.C. (gral.r) Vasile CÂNDEA,
Prof. univ. dr. Alexandru BADEA

În biroul Preşedintelui Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România,
vicepreşedintele A.O.Ş.R. Prof. dr. Alexandru Badea
şi preşedintele A.O.Ş.R. Prof. dr. H.C. (gral r.) Vasile Cândea
– în faţa portretului dlui Prof. dr. (gral r.) Emil Mihuleac

Conf. univ. dr. arh. Gheorghe Ionaşcu şi
Prof. Univ. dr. ec. Marius Băcescu,
membri A. O. Ş. R., în ţinuta de gală.

ASOCIAȚIA JURIȘTILOR DIN R.S.R
Colac tivul interuisciplinbr
de cerce tare "STIIUTA CONDUCEiUI'[1]

vA
GEO JTIROE
Io ÎO 13

semineriiior de Știința conducerii pe anul 1989

oȘ*ol - Știința conducerii - definiție.geneză,evoluție,problematică.
Prezinți i Gh.Stroe ,"V .Popeseu ,Gh.Ionașcu
25.01 — Conducerea, - ccnccpțe,esență,.conținut
Prezintă * Gh.Ionașcu,V.Popeseu,Gh,Stroe .
o€.o2 — Elementele conducerii
Frezința : V.2ărnescu,Gb.Stres,C,Mischie
2o.o2 — Atributele Conducerii — prevederea,organizarea,comanda,coordonarea ,controlul
Prezintă i C.Mischle,I.Olaru,Gh.Stroe,Gb.Gioctu
oG.oj - Trăsături,principii,legi ale conducerii
Prezintă : Gb .Strce ,C .î'isouie, A .Pcpescu
Sfî.oj - Sistemul da conducere
Prealntă i Gh.Râpeanu,G.Gojocaru-Olaru,2«Diagl,Gh.Stroe
op.o4 - Procesul de c seducere.Decizia
Prezintă t Gh.Stroe,Gh.Ionașcu,E.Lingă
l?.o4 - RelațiiCraporturi) de conducere
Prezintă i Gh.Strce,Gfa.Râpeanu,A.Popescu
00.85 - ouuicct conducător - profil,stil de condhoere
Prezintă ii A.Popescu,!/,Zărnescu,V,Popescu
22.05 - Obiect condus - subieot condus.Resursele conducerii
Prezintă ; V.Zărnescu.Gb.Ionașcu.,1.Olaru,Gh.Stroe
©5.o6 - Obiect. condus - subiect' condus.Instituțis,organizație.,întreprindere .unitate administra tiv-teritoriala,eta
Prezintă 1 V .Șărnescu.,A.Pop<;sCU,Ch.StToe
o4.o9 - Au toconducere,democrație
Prezintă t Gh»Ionașcu,Gh.StrDe$_{t}$Gh,Râpeanu
18.09 - probIernatica actuală a conducerii .
Prezintă i I.Olaru,Gh.Stroe,E.Lingă
o2.1o - Metodologia,metode,reguli,norme de conducere
Prezintă **1** O.Iiisohie,E.Dlngă,Gh.Râpeanu(Gh.Stroe
I6.I0 - Metoda pperaClve de conducere.,alta metode de cbnducsrd
Prezintă 1 V.Pope seu,C.Mischie,Gh.Stroe
06.II - Tehnologia și tehnicile de conducere
Prezintă : I.Olaru,E,,Lingă,Gh.Râpeenu,Gh.Stroe
2o.ll - Mijloace și instrumente de conducere
Prezintă I I .Olaru,A .Popascu,V .Zămesch,Oh.fîtroe
10.12 — Probleme actuale ale cercetării în domeniul Științei conducerii
Prezintă ; Gh.Stroe,Gh.Râpeanu,E.Din^a

Seminar!!le vor începe la **orile** 16 la Sediul Consiliului Central ai A. J. dih R.S.R» din B-dul Măgheru ni'.22,tel »59« 55.4-0 —hc.

Dezbaterile sa vor desfășura pe baza sintezei "STIINTA CONDUCERII lEIîTRU T.OTI" elaborată de membrii colectivului care sa poate consulta la sediul A.J. din R.3.R. de la tov. C.Oojocaru-Olaru. și a lucrărilor publicate de președintele colectivului grof.dr.E.Mihuleae.

Desfășurarea dezbaterilor va fi consemnata în cronica Buleti—lui intern -Știința conducerii,preouoi și în Revista Română de Drept,

La 4 decembrie 1989 vor avea loc lucrurile simpozionului anual ly69î în perioada iulie - august - vacanța.

Obiectivul final îl constituie realizarea unul proiect de mana al universitar de știința conducerii de Către msmWii oolectivului intredisciplinar de cercetare sub conducerea prof,de.E.Mihuleac,proiect coordonat de&h.Stroe.

La 18.12,1969 se vor aproba în colectiv 1 proiectul de manual, plănui de cercetare și tematica seminariilor pentru I99&.

Dezbaterile fiind deschise,oricare cetățean român,indiferent di pregătire,studii,profesie,stc,poate participa sau asista la această activitate publica. -